

АНАТОЛЬ ЮРИНЯК

 ЛЮДЯМ І СОБІ

ЧИКАГО, 1964
diasporiana.org.ua

ANATOL YURYNIAK

SELECTED POETRY

All rights reserved by Author

Printing: **Ukrainian-American Publishing and Printing Co.**
2315 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.

АНАТОЛЬ ЮРИНЯК

ЛЮДЯМ І СОБІ

ЗБІРКА ПОЕЗІЙ

ЛЮДЯМ І СОБІ

Авторські права застережені.

Тираж — 800

**Українсько-Американська Видавнича Спілка
в Чикаго**

НА УВАГУ ЧИТАЧАМ

Випускаючи в світ поетичну збірку «Людям і собі» я свідомий того, що дальших збірок не буде. Ця перша збірка є водночас і остання.

Річ у тім, що в своїй літературній діяльності я на перше місце ставлю літературно-критичну ділянку, за нею повістярство і драматургію і аж тоді вже віршовану поезію. Тому трапляється, що на протязі цілого року я даю лише один-два вірші, будучи цілком негнаний творчою працею в тих двох перших ділянках.

А раз так, то ця збірка як одна-єдина не мусить містити тільки кращі речі (вибране), а по змозі всь творчість з даної галузі, — щоб бути об'єктивним дзеркалом, а не спеціально наставленим. Я це підкреслив і назвою: якщо б я мав на оці лише людям прислужитися, то, річ ясна, якийсь десяток з уміщених поезій віддав би, був би «остракізований». Але для СЕБЕ чи СОБІ я вважаю слушним зафіксувати в цій єдиній збірці моїх віршованих творів і «легковажні вибрики пера» — оті принагідні експромти, вірші до альбомів тощо.

Ідучи за змістом і характером поезій, я угрупував їх у п'ятьох розділах. Але прошу не брати це надто ригористично.

Найдавніші поезії збірки позначені 1942 роком, Проскурів (нині Хмельницький). Проте вони не є хронологічно першими моїми поезіями. Першими були поезії,

писані в двадцятих роках, під час мого вчителювання на Поділлі та Київщині. Вони ніде не були друковані (спроба була, та не повелася), а рукописи згоріли в пам'ятню для мене березневу ніч у Дрездені (жахливе нічне бомбування Дрездена англійською авіацією). У ДіПі-таборах у Німеччині я поезій не творив, віддаючи весь вільний час публіцистиці та літературній критиці.

Наприкінці подаю маленьке пояснення. Під більшістю поезій, після назви міста (напр. Детройт, Чікаго і т. ін.) стоїть: ОСПА. Читач напевно здогадується, що це скорочена назва, аббревіатура з «Об'єднані Стейти Північної Америки».

Автор

✻

ВІТЧИЗНИ МРІЙНІ ДАЛІ

(Пісні, ліричні рефлексії)

СПІВАЙМО СЬОГОДНІ

(Заспів до збірки)

Співаймо сьогодні чудові пісні —
Як змалку ловили ми щастя у сні.
Як світ розкривався, мов казка, щодня,
Сміялось нам сонце і пахла земля ! . .

Дарма, що тих днів нам уже не вернуть —
Тепло їх і досі ще гріє нам груди !

Співаймо про юности славної дні,
Як в грудях дзвеніли кохання пісні .
Яскріли-світили алмази очей ,
Струмляли жагою уста в тьмі ночей .

Дарма, що не всі ми побратись могли:
Дні перші кохання найкращі були.

Співаймо завзяття і мужности дні —
За волю Вітчизни в нерівній борні
Змагались ми довго й кривавий той шлях,
Звідкіль нам прослалась мандрівка в світах.

Багато з нас кожен тоді загубив
Того, що з дитинства плекав і любив .

Не будемо, друзі ,додолу клонить
Чоло на чужині в печалі сю мить:

*Без жертв не здобуто свободи ніде,
А слава і воля ще в Київ прийде!
І дзвони Софії, і хвилі Дніпра
Віщатимуть радість: тиранів нема!
Тоді в Україні — по селах, містах
Лунатиме пісня у вільних устах.
У пісні згадають про нас в чужині —
Співаймо ж сьогодні бадьорі пісні!*

КИЇВСЬКИМ ПОЕТАМ МОЛОДИМ

Звичайно, жаль — що ледве чи вже гляну
Я власними очима на Дніпрові хвилі,
На гірці Володимира не стану,
В тіні каштанів не зустріну друзів милих.

Узвозом тим, де сяють золотії
Хрести на храмі Первозванного Андрія,
Напевно не зійду я вниз, к Подолу ,
Не споглядатиму краси тих гір і долів,
Звідкіль вечірня синь і вранці промінь сонця
До мене в гості йшли нечутно крізь віконце .

Щемить тому нераз душа в чужині.
Та ось вірші поетів київських читаю, —
І запах рідних піль, і небо України,
Як лік цілющий, гойний поглинаю.

І хочеться гукнуть: — Здорові, побратими! —
Одна вітчизна в нас і почуття єдині!
Видать, вже тьмяно світить зірка вам Кремля,
А поїть міццю рідная земля !

Привіт же вам, сини і доні, снаги повні !
У вашій творчості вимовній
Я пізнаю себе і молодість свою.
Як жаль, що не стояли разом ми в бою . . .

Лос Анджелес, ОСІА, 1962

ОЙ ТАМ, ГЕН ЗА ДАЛЯМИ

Ой там, ген за далями,
Далями туманними
Лине тужний спів.
Морем-океанами
Хвилями поранними
Плине жаль і гнів:

— Дайте сонця, — волі ! . .

За семи горами,
За семи долами
Ходить манівцями
Воля довгождана —
Все стежок шукає . . .

Гей, стежки поплутані,
Димом зрад окутані,
Брудом-пилом чвар . . .
Терен, будяки
Залягли стежки
Гірше від татар.

В далині за брамами
Скніє, вкрита ранами
Рідная земля —
Висю гір високою,
Глиб'ю вод глибокою
Даль нас розділя ! . .

Ах, чому за далями
Все сповито жалями?
І чому веснянками
Ввечорі, поранками —
Не дзвенить земля?!

За морями дальніми
Тужний хвилює прибіг —
Піснею печальною
Вік минає мій.

Ах, невже безплідною
Осіллю холодною
Одцвіло життя?
І світання волі —
Козацької долі
Не побачу я? ...

* *
*

Ой там, ген за далями,
Далями туманними
Лине тужний спів.
Морем-океанами
Хвилями поранними
Плине жаль і гнів:
— Де ж та, врешті, воля?!

Детройт, ОСПА, 1957

ЗАСПІВАЙ МЕНІ, ЗАГРАЙ . . .

Заспівай мені, заграй
Про далекий край,
Де пісень співала мати
У садочку біля хати, —
То мій рідний край!

Заспівай мені, заграй
Про весну-розмай,
Як пісень мені співала,
На розмову викликала
Дівчина у гай.

Заспівай іще мені
Про ті горді дні,
Як за волю України
Разом з друзями своїми
Я стояв в борні.

Побратимів зброї шлях,
Синьожовтий стяг
Пригадай у пісні звуках —
Як в степах, полях та луках
Нам світив в боях.

Заспівай мені, заграй
Про коханий край —
Там пісень співала мати,
Був я друзями багатий, —
Там мій Рідний Край ! . .

Лос Анджелес, ОСПА, 1962

БАГАТО ЛІТ МИНУЛО . . .

Багато літ минуло —
Нас доля роз'єднала.
Та душу знов голублять
 (Душу знов голублять!)
Вітчизни мрійні далі.

І степ широкий, пишний,
Дніпра могутні хвилі,
Лани, сади розкішні
 (Гей, сади розкішні!)
І рідні села милі ! . .

Левад зелених килим,
Пахучий гай весною —
Нераз ми там ходили
 (Гей, ми там ходили!)
Щасливі вдвох з тобою ! . .

Над нами небо синє,
Струм сонця життєдайний . . .
Прилиньте ж з України,
 (Гей, із України!)
Дні юности жадані!

Напійте спраглу душу
Цілющим Євшан-зіллям —
І візія потужна
 (Візія потужна!)
На мить улегшить біль нам.

Лос Анджелес, ОСПА, 1962

ЛІСТ НА БАТЬКІВЦІНУ СЕСТРАМ

Поклін низенький вам, сестриці,
Усьому родові й землиці!
Хай Бог добром благословить
В здоров'ї довгі роки жить!

Дітей від мене поцілуйте,
Малі провини їм даруйте —
Хай личка гожі їх цвітуть
І звеселяють вашу путь.

Я часто думкою витаю
Побіля вас у ріднім краю:
Як живете, хотіла б знать —
З листів не можу відгадать.

Бо пишете слова утерті,
Немає висловів одвертих,
Невже писати щиро Вам
Ще й досі небезпечно там ? . .

Тоді болить душа від дум:
Навіщо цей з людини глум!
І як ще довго волі днів
Чекати в рідній стороні ? . .

Повірте — тут, за океаном,
Душею досі я ще з вами,
Про той жаданий мрію час,
Як доля знов з'єднає нас!
З'єднає вільних з рабства пут —
Кріпиться ж духом там, ми — тут ! . .

Детройт, ОСНА, 1956

Я СЬОГОДНІ, МАБУТЬ, ХВОРИЙ.

Я сьогодні, мабуть, хворий —
Тисне серце рій
Десь здалека, із просторів
Заблукалих мрій.

За морями є країна,
За морями даль,
Сопщесяйна Україна —
Милий серцю жаль.

Вийду з міста я у поле
Слухать вітру хвиль —
Хай лани широкополі
Тисячами миль

Примандрують тут до мене
Й принесуть у дар
І левад килим зелений,
І волошок чар.

Шумом листя хай тополя
Казку повіда.
Хай дівчат веселих з поля
Пісня доліта!

Вітер віє, спогад **лине**,
Ожива Дніпро,
І ряєніє кущ калини
В мене за вікном.

Я сьогодні, мабуть, хворий —
Тисне серце рій
Десь здалека, із просторів
Прилетілих мрій.

Пью-Йорк, ОСПА, 1950

МАЙОВІ РЕФЛЕКСІЇ

Зеленіє листя,
Аромат лле май,
Мрій, надій колишніх
В'ється знов розмай,

Ах, це все намарно!
Ах, чи ж до пуття?!
Розум учить марно:
—Нема вороття!

Квітнуть пишно квіти
В зелен-лоні трав.
Де ви, мрії-діти,
Давній блиск заграв?!

Чи прибив татарин,
Чи лихий москаль?
Чи вгорнула зрада
Серце в чорний шаль?

Гей, всього бувало . . .
Потонув у далях
Мрійний дар життя, —
Нема вороття ! . .

Мапдрів шлях невщениий,
Шлях скитань, журби . . .
Де ви, побратимц,
Друзі боротьби?

Дівчина де мила?
Де кохання чар?
Де завзяття сила,
Молодечий жар?..

Зникло все безжально —
Дар хмільний життя
Вишумів навально, —
Нема вороття!..

**

Ароматом дише,
Сипле квіти май.
Милых мрій колишніх,
Маю, не займай.

Дегройт, ОСПА, 1956

РІЗДВО НА ЧУЖИНІ

І ще одне Різдво Христове
Не в Україні зустрічаю.
Святочний рух спостерігаю,
А в серці — туга невимовна.

— Чому сумний? — сусід питає:
Та ж є доволі їсти й пити.
І радіо невпинно грає,
А ось колядок мавш «плити»:
Твої ж любимі, з твого краю.

Рука сусіда швидко, вправно
Платівку ставить — і могутні
«Ой видить Бог» лунають звуки.
А з ними спогад днів тих давніх,
Коли й не снилась ще розлука.

Встають живі в очах картини:
Веселий гурт, обличчя милі;
Несем зорю — і в небі зорі!
Сніжинки граються в просторі
І стелять долом килим білий.

А тут . . . нема облич тих рідних.
Колядки звуки з апарату
Виповнюють модерну хату
І боляче дають відчути
Дитинства, юности утрату.

Не знаю, земляки і друзі,
Чи й вам цю мить душа болить, —
А я Різдвяні Свята в тузі
Значу вже болем двадцять літ . . .

Лос Анджелес, ОСПА, 1963

ЩЕ ВОЛІ ЗАСЯЄ НАМ СТЯГ!

(Поезії змагу за волю)

111

111

111

БОГДАНОВА СЛАВА

(В тристалиття початку Козацької держави Б. Хмельницького).

То не хмари вкрили обрій,
І не з моря йде туман —
То на бій під Жовті Води
Славну Січ веде Богдан!

Мають стяга малинові,
Сонце грає на шаблях.
Попереду всіх Зиновій
Булавою каже плях.

В далині ворожий табір.
Чути гомін, гук і спів.
Козаки, як Божа кара,
Налетіли на ляхів.

Розмахнись, козацька шабле,
Ти влучай, рушниці стріл!
—Україні слава й воля! —
Залунав могутній грім.

І втікає вже в безладі
Натовп хижих ворогів.

Та прудкі козацькі коні,
І сяга далеко спис! —
Маса ворога в полоні,
Решта трупом лягла ниць.

Наче блискавка, летіла
Славна вістка перемог.

І росла козацька сила,
Встав за волю весь народ!

На Поділлі Богун смілий
Панське військо нищить впень.
Кривоноса на Поліссі
Свище шабля день-у-день.

А міцна рука Богдана
Люд єднала наш в одне.
Не забудьмо ж тої слави —
Хай козацький дух живе!

Новий Ульм, Німеччина, 1948

ПАМ'ЯТІ ЛИЦАРІВ БАЗАРУ

Осінні вітри темним бором гули.
Тропу лісову вкрили звої імлі.
В імлі вояки поспішають, ідуть —
На схід прокладають, до Києва путь.

Там ген, оддалік, гомін дужий Дніпра,
І люд устає, щоб позбутись ярма.
Святий Володимир, Софія свята,
Богданова слава над містом вита!

Ідуть вояки, в серцях мрії цвітуть,
Хоч зранене тіло, — звитяжить ще дух.

Аж враз під Базаром кругом облягла
Козацьку когорту ворожа орда.
І падають вої в густій млі ночей —
Болючая туга струмить їм з очей:

«Не бачити нам вже Славути-Дніпра —
Ще, знать, України не стала пора . . . »

Ліси і поля потонули в імлу.
Синів України у лаву одну,
Схопивши в полон, лютий ворог зігнав
І, помсту смакуючи, хижо питав:

«Чи хоче покаятись хто з вас? Вину
Признати прилюдно? Готові тому
Простити ми все й дарувати життя —
Однаково вам вже нема вороття!»

— Вину?! Перед ким?! Край свій, люд боронить —
Це лицарська честь! — І завзяттям кипить
Вояцький одвіт, що за всіх дав Щербак:
«Нема тої сили, щоб зрікся козак
Присяги святої й Вітчизну продав!»
І спів «Ще не вмерла» з грудей залунав.

Їдригнулись селяни, збентежився кат —
І спів кулеметом спішив обірвать.

Поляглих завзятців селяни сумні
В могили поклали. А зверху їх ліг
М'якою габою козацькою сніг.

**

Роки за роками пливуть у світах.
Не сяє ще воля на рідних ланах.
Та знає те ворог, і знаємо ми:
Герої Базару не марно лягли!

ЗБУДИЛАСЬ У ЗРИВІ

(До 25-річчя проголошення Карпатської України)

Синіють Карпати верхами у млі,
І мріють смереки на Срібній Землі.
І гуркіт Попраду і Тиси спокій
Ще ждуть на рішальний із ворогом бій.

Збудилась у зриві країна Карпат --
Пізнав Хуст, що Київ і Львів його брат —
І кров українська озвалась притьмом,
І хлопці стяг Січі підняли гуртом.

Лунали в Карпатах пісні січові.
Всміхалася воля вже Срібній Землі.
Та ворог підступно і-хижо напав —
І стяг синьо-жовтий знеможено впав.

Тремтіла від болю смерека струнка,
І кров січову несла в море ріка.
І вітер, що з гір в полонину злітав,
В скорботі важкій до могилок припав.

Котились-минали воєнні роки,
Мінялись в Карпатах воюючі полки.
Аж доки усіх заступила Москва
І, братом назвавшись, в ярмо затягла.

Та гуцул і бойко вже знають: вони
Великої Мати-України сини.
Ніхто не заверне історії хід —
Ім'я України прийняв весь нарід.
Від Тиси до Дону, по Крим і Кубань —
Усюди ще зрине клич волі: «Повстань!»

Чікаго, ОСПА, 1963

МИ З УКРАЇНИ
(До 10-річчя ДОБРУС-у)

Ласкаве сонце України,
Блакить небес, злотисті ниви,
Сади, плодів земних рясні, —
Усе було там не для нас:
У той лихий «совєтський» час.

Бо нас, господарів землі,
Примусив кат ходити в ярмі . . .

Москва, в облудній масці «брата»,
Зробила пустку в нашій хаті.
Не поцадила й Божий храм,
Липивши злидні й голод нам.

Не диво — як війни події
Загнали нас в краї чужії,
То хоч як скрутпо нам було —
Та ми «на родіну», в ярмо
(Так добре знане!) не вертали
І далі світом мандрували.

А на всі заклик Кремля
В нас відповідь була одна:

— Не хочемо ми «братньої» опіки
Вже не дамо собі ярмо надіти!
Змагатись будемо і вернемось тоді,
Як воля сятиме у рідній стороні!
Сатрапів новочасних жертви,
Ми заявляєм світові одверто:

— Ми з України, й тужимо за нею, —
Та хижий свист там над землею —
Свист канчука. Він душить волю скрізь,

Доки байдужий світ до наших сліз.

І доля світу є непевна,

Доки Україна під'яремна . . .

Остання б'є для всіх година

За волю встати й честь людини,

Устати дружно всім народам, —

Бо неподільна є свобода!

— Ми з України, й вернемось тоді,

Як воля сятиме у рідній стороні! . . .

Нью-Йорк, ОСПА, 1960

І КОБЗА, І ПІСНЯ ОДИН НЕСЛИ СТЯГ

(До 50-річчя мистецької діяльності першого бандуриста в еміграції В. ЄМЦЯ)

Давно ти зродилась, козацькая пісню,
В широких, як море, Вкраїни степах.
З козацькою долею тісно злучились
І кобза, і пісня — один несли стяг.

То стяг був за волю народу й людини,
За віру, за батьківську честь та ім'я, —
Це все відбирали синам України
Бундючна Варшава і хижа Москва.

Недаром злий ворог-наїзник так люто
На наших співців-кобзарів позирав:
Ламались кайдани, геть рвалися пута,
Де спів той кобзарський лунав.

Лунав у боях, щоб завзяття будити;
В розлук сумний час розсівав тихий жаль
Матусі, сестриці, дружини, дівчини —
Коли козаченько в похід вирушав.

В дозвілля ж годину, як вгору злітали
Козацькі жарти й ковші мед-вина, —
До хвацького танцю бандура вже грала,
Метелиця звуків повітрям стрясала,
І приском вогненным кружляли слова!

—**—

Минули століття — вже інша доба.
Та пісня козацька і досі луна:

Її новочасні співають мистці,
І славна бандура у них у руці.

Минулої долі далекі дні,
Недоля сучасна, прийдешні бої —
Все в пісні злилось невмирущій . . .

І пам'ять народна повік не забуде
Давніших співців і нових імена;
Любов і подяку нестимуть їм люди
На рідній землі і в чужих сторонах!

Лос Анджелес, ОСПА, 1962

КОБЗАРСЬКИЙ СПІВ

Від згір'я Кавказу, де води Кубані,
До плаїв зелених і зворів Карпат
Лісами, степами, пшениці ланами
Бринить струн потужних, невидних очами,
Кобзарський спів мужній пісень і кантат:

Про Байду і Хмеля, про славні походи
На турків, Москву і бундючних ляхів,
Про лицарів духа і друзів свободи —
Хортиці та Лугу чубатих синів.

Цей спів стародавній до бою всіх будить,
Сколихує кров в Україні синах,
В громади буремні гуртуються люди:
— «Геть з катом!» — видихують враз усі **груди**
І спіє пшениця на вільних ланах.

Співають вгорі літакові мотори,
Видзвонюють радість машини в містах,
Октавно озвуться лінкори на морі, —
Співа Україна в могутньому хорі —
Упав тиранії ганебної страх!

Похідно. колонию, стрункими рядами,
Карбуючи кроки, ідуть юнаки.
Звитяга яскріє ген-ген прапорами:
— Москви канчуга вже немає над нами! —
Співають велично в тріюмфі полки.

Від згір'я Кавказу, де води Кубані,
До плаїв та зворів Карпат —
Шляхами, розквітлими враз юнаками,
Гримить луна піеня орлят!

Детройт, ОСПА, 1956

СОФІЙСЬКІ ДЗВОНИ

Чи чуєш? Навколо вже дзвони заграли
Святої Софії, й Богдан на коні
Стріча булавою врочисті хорали —
Країни воскреслої вільні пісні!
У Києві свято, і дзвони, і хори,
Із Києва дзвони — над Сян і Кубань,
На далі безмежні, на степ і на море —
І дзвонами сумнів тамує Богдан.

Він дума тривожно: «Коли б хоч з путі
Нащадки козацькі звести не далися!
Щоб чвари й незгоди, роздори оті
Не пхнули у *прірву*, в яку впав голись я...
Навколо ж скрізь — сийво і радість облич,
Навколо — над морем широким голів
Підносився вгору потужний дзвін-клич:
«Віднині єдині і Київ і Львів!»

Чимало вже років сплило — не забудь
Криваву й важку у боях нашу путь.
Багато борців за цей клич полягли —
Їх пам'ять святу зберігаємо ми.
Великих ідей невмирущая слава
Крізь кров і руїни нам дух гартувала.
І хоч нема й досі ще вільних людей
В сучасній Україні, та сила ідей
Соборність признати усіх вже здолала.

І віримо твердо: близька вже година,
Що здійснить клич Січня: «Свобода людині!»
І вже без тривоги погляне Богдан
На села, міста, на широкий наш лан!

Нью-Йорк, ОСПА, 1950

ПАМ'ЯТІ КРУТЯНЦІВ

*І сум, і жаль, де Крути —
ї гордим треба бути.*

Чорну вістку вітер котить,
Жили протина:
— Ой, лежить там цвіт покотом,
Зяють триста ран ! . .
В чорній тьмі зринає змора —
Командирів кінь:
— Ой, згинає мене горе,
Вже не чую ніг . . .
Сумно ворон знявсь угору,
Сумно кряче: — Кру-у . . .
Хто посміє їх клювати?!
Ой, не сила вже літати —
Нині я помру . . .
Морок дужче налягає,
Сипле снігом тьма . . .
Важко бачить,
Трудно вчути —
Тане крига, лід пекучий,
Із сердець палких, жагучих
Воля вироста ! . .

— ** —

Не наказ їх кликав на ворога йти —
Покликало серце гаряче.
Хай буде їх триста йти до мети,
Хай смерть хижа свище завоем густим, —
Вперед несуть серце гаряче.

І знявся Див сумом:
 Ой, буде жаль!
Таж їх тільки горстка,
 Напроти ж — вал:
Балтійські матроси —
 Розлучені оси,
Балтійські матроси мчать учвал!
І кров полилася. В нерівному змагу
Багнетом пробито юнацьке життя.
Живий не схилив українського стягу,
А смерть їх значила державне буття
Безсмертен народ, де за волю в боях
Юнацькою кров'ю позначений шлях!

Детройт, ОСПА, 1960

ПАМ'ЯТІ ПРЯТІСОТ

*(Пам'яті жнок, замордованих у концтаборі
Караґанди 1955 року)*

Ви не могли, о ні, фізично їх збороти:
Бездушні танки і людей,
Що танки ті послали вам напроти.
Бо ви були жінки, та ще й беззбройні,
Лиш мали мужній дух достойно
Боротись силою ідей.

І вас важке залізо потрощило . . .
Живі ще жертви кат в могилу,
Як лютий звір волік, скидав .
Земля із стогоном здригалась,
В степу тварини розбігались,
Гнітючий долом ліг туман.

Кінчався день, кати кінчали . . .
Не гримнув грім згори на діл!
Сховалось сонце у печалі.
Деь тужно пташка обізвалась . . .
Із жаху й жалю степова
Ронила сліз росу трава.

Чи прагли ці жінки розкошів, привілей?
Чи може на добро чужее зазіхали?
О ні! О ні! Лиш трохи світла вдень,
Щоб за людей, не за тварин їх мали!
І ворог те за злочин їм узяв
І скрегіт, лють заліза їм послав —

Здавити змаг жінок беззбройних . . .
Та чи здавила, разом з тілом,
Заліза лють жінок тих чин?..
І муж, і син, і дальні внуки
Нестимуть в серці їхні муки.
Жінок цих пам'ять житиме віки!

Детройт, ОСПА, 1955

ПОХІД ВОЛІ НЕ СПИНІТЬ!

(До свята Державности й Соборности)

Гей, навколо дзвін лунає,
Люд радіє в сяйві дня:
Львів і Київ поєднались,
Мрія дійсністю вже сталась —
Україна вже одна!

На Софійському майдані
Гримить «Слава» з краю в **край**.
Аж далекий лан співає,
Аж відгукується гай! ...

І Дніпро-Славута братньо
Підхопив той дзвону спів,
Ген озвалися Карпати,
Бір Полісся зашумів.

То дарма, що злющий ворог
Ще в кайданах люд держить,
Топче сяйво, сіє морок, —
Похід волі не спинить!

День Державности, день Злуки —
Історичні, славні дні!
Ви нехибна запорука,
Що впадуть тирани злі!

Що у Києві та Львові
Грім повстання залуна —
І покотять гомін волі
Хвилі дужого Дніпра!

Детройт, ОСПА, 1952

ПАМ'ЯТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

В країні, де люд хуторянином став,
Згубивши ім'я й давніх літ ідеал,
Де буйна стихія, руїнна, сліпа
Зродила ватаги дикунські Магна,
Село боронило лише «хату скраю»,
А хижа Москва затишала «до раю», —

Устав муж Полтави руїну спинить
І волю України та честь боронить:
Сплелись у нім ніжність, народу любов
І предків дух мужній, козацька кров.

Закликав відважно Петлюра синів
І в бій за Україну сміливців повів.
Замало було їх, що волю кохали,
Та мужньо на ворога грізного встали.
І кров'ю стікали в нерівних боях,
Голготою був героїчний їх шлях.

Далеко в чужині Отаман загинув . . .
Та слава карбує ім'я у віках,
Бо перший пізнав, що жахливу руїну
Потрапить спинити лиш збройна рука

Ім'я України, затерте царями,
Збудилось-вернулось Петлюри боями,
А з ним колись встане й народна держава —
Без ласки Москви, без опіки Варшави!

Детройт, ОСПА, 1953

Я ТРЬОХ СИНІВ КОХАВ, ПЕСТИВ

(Зеленосвяткова поема, за матеріалами
«Червоної Калини»)

По довгих і важких боях
За волю України
Мені стежки значили шлях
У гори з полонини.

Чудовий, пишній: травня день
Співав-бринів гірських пісень,
І я згадав: Зелені Свята
Мене вітають у Карпатах.

Небавом я хатину стрів,
Звернув до неї кроки.
І раптом — з хати на поріг
Дідусь ступив високий.

В очах йому снугався сум,
Немов тягар печальних дум
Його істоту всю давив,
Красу природи заслонив.

«Зелені Свята — в горах **рай**.
Чому господар хати
Так сумно дивиться на **гай**,
Немов би скарби втратив?
І де сім'я твоя, що сам
Стоїш ти, мов смерека?
Невже покинула тебе,
Пішла у світ далеко?»

Дідусь здригнувся. Попросив
Зайти спочить у хату
І тут, чим Бог послав, гостив.

А потім серце рвати
Почала повість його днів:
У ній був жаль, був біль і гнів.

«В хатині цій не так давно
Життя плило рікою:
Була сім'я, було добро, —
Тепер я — сиротою . . .
Я трьох синів кохав, пестив, —
Та всім одна дорога:
За край свій впасти дорогий
Судилось їм од Бога.

Мій перший син був трудівник:
Збирав у спеку й холод
Плоди землі, щоб січовик
Терпіть не мусів голод.
Він знав — коли і як вночі
Минуть чужі застави
І харч та одяг на кличі
Повстанцям в ліс доставить.
Займанець ворог про це взнав,
В Бригідки вкинув, мордував —
І там мій син загинув.

Плекав ще змалку зброю син
Середній мій завзятий:
На фронті чи в підпіллі він
Готов до бою стати.
Мина п'ять літ — НКВД
Вночі схопило сина —
І в лютих муках він помер
В катівнях Московщини.

А третій син — як буйний птах
Із дому вдаль полинув —
І над Дніпром, десь у степах
Упав за Україну . . .

А мати їх, моя жона,
Коли дійшла ця чутка,
З важкого болю ізлягла,
Зів'яла в жалю, смутку.
На Спаса рік оце мина,
Як Богу душу віддала.»

Дідусь замовк. Трембіти спів
Долинув звідкись тужний.
Не мав я слів. Не треба й сліз.
Чим міг, крім бою з ворогами,
Я вгамувать душевні рани?!
Я мовив здушене: «Прощай!
— Рушати далі мушу . . . »
Лягали сучерки на гай,
Ліг біль важкий на душу . . .

Лос Анджелес, ОСПА, 1962

ЮНАЦЬКИЙ СВІТ

Юнацький світ — далекий світ,
Юнацький світ — широкий.
Проте й близький він нам, цей світ —
Наш рідний, ясноокий!

Бо перше: світ цей — Україна,
Її земля, наш рідний люд.
І піднести його з руїни —
Хто може ціль таку забуть?

Юнацький свіг — це волі стяг,
Батьків жагуча мрія,
Богдана гроно битв-звитяг,
Петлюри гідна дія.

Юнацький світ — це прапор знань
І мужній змаг свободи;
Любови й ніжності висока грань
До скривджених, до власного народу.

І твердо віримо: з'єднать
Зусилля світу й України —
Це мрія кращих в цю годину,
Що прагнуть лихо подолать!

Тож молодь — наших читачів
В усіх кутках земного гльобу
В змаганні спільнім за свободу

Вітаєм покликом: «Привіт!»
— Редакція «Юнацький Світ».

ХРАМ ПАНТЕОН

Я бачу в Парижі будову величну,
Її не здолають негоди віки.
До змагу за волю живих вона кличе
Синів України звитяжні полки.
Будова ця — Симона церква свята,
Будова ця рідня й близька усім нам:
Цеглинку бо кожен із мандрів світами
Приносить туди, де спочив Отаман!

Ідуть віки, пливуть-минають роки, —
Багато пишних, гордих міст
Колиски вольностей — Європи
Вже ледь старечі ставлять кроки
На історичних діб поміст.

Та є міста-скарбниці духа повні,
Мистецтва пишні: ряд творінь,
Де статуя, картина й храм вимовні,
Як втілення безсмертя повнокровні
До юних і старих говорять поколінь.

Таким віддавна був, є нині й завжди буде
Париж — французьких міст вінець,
Європи гордоці. З усього світу люди
Призбираних тут скарбів не забудуть.
Аж доки житиме бодай один мистець!

Недаром, змушені покинуть Україну,
Париж обрали вольности сини —
Обидва Орлики, щоб із чужини
Козацьку славу підіймать з руїни,
Щоб волею засяв Дніпро й лани!

Ідуть віки, минають роки плавом —
І ось на стійці у Парижі епав
Отаман військ і Голова Держави,
Незламний честн муж, здобичник слави,
Хто Україні все жтття віддав!

І славний командир походу Зимового,
Як зблизилась пора життя йому кінчать,
Він забажав Париж — умерти біля Того,
Кому полки води: на ката злого,
Щоб край наш міг життя нове почать.

Живий ще побратим походів Отамана,
Залізної дивізії водій —
В гробниці храму поруч його стане,
Ділив бо завжди й всюди з Отаманом
І щастя й муку мрій і дій!

І дорогі нам вічно ті місця,
Що будять в нас високі почуття
І спомини про мужність давніх літ
І мрій жагучих-візій зліт.

Як вислів цих думок і почувань крилатих
Прийшла ідея: спільно збудувати
У місті славному величний храм
І Симона ім'ям його назвати . . .

Я бачу в Парижі будову величну —
Її не здолають негоди віки.
До змагу за волю і честь вона кличе —
І встануть небавом звитяжні полки!
Будова ця Храм-Пантеон неврирущих;
Їх пам'ять близька й дорога усім нам.
Цеглинку бо кожний, в розсіянні сущий,
Спішив туди дати, де лежить Отаман.

ЗА ВОЛЮ БРАТІВ *

Давно це було — ще в козацькій добі.
Колись на Волині, в малому селі
Самотний козак-хуторянин прийняв
Михайлика-хлопця і Леся дівчину —
Дітей побратима, що в бої загинув.

Росли діти в парі, науку сприймали,
Із слів козака про минувшину знали —
Як люд боронився від лютих татар,
Як серце козацьке палало, мов жар.

Одного дня діти верталися з лісу,
Де ягід шукали. І вже на узліссі
Уздріли далеку татарську орду,
Що мчала в їх бік — їм на смерть і біду.

Злякався Михайлик, злякалася Леся.
Проте обізвалася козацька в ній кров:
«Біжи у село! Сповісти увесь люд —
Татари із степу навалою йдуть!»

Михайлик був менший, послухав сестри;
Спитав тільки: «Як же втечеш від них ти?»
Та Леся вже знала: братів рятувать —
За це хтось життя своє мусть віддати!

У бік протилежний од свого села
Біжить швидко Леся. Бо знала вона:

* Ця поезія — віршований переказ оповідання «Олеся» Б. Грінченка.

Татари за нею помчаться в ту ж мить,
А хлопець тим часом в село прибіжить.

Небавом татари Олесю спіймали,
В село провести їх — якстій — зажадали!
Вона ж у багно, в нетрі лісу вела —
І там серед зойків сконала орда.
У помсті кивджал пробив Лесині груди,
Села ж не досяг — урятовані люди!

**

Кохана Вітчизно! Чи скоро ізнов
Ти зродиш завзятців, що жертвенну кров
За волю братів принесуть тобі в дар,
І знищать неволі та злиднів кошмар?!

Проскурів на Поділлі (нині Хмельницький), 1942

ОСТАННЯ ПІСНЯ МАЗЕПИ.

(*Баллада*)

Над Дніпром широким пишно
Сяють зорі в цій хвилині.
Тут, в Бендерах, все принишло —
Мла вгорі, туман в долині.
— Що там чинять в Україні ? . .

Над Дніпром міцні ще руки
Булаву поклавши, сміло
Добували кобзи звуки,
Гартували дух і тіло.
Тут — іржею зла недуга
Душу й тіло геть посіла.

Пестить кобзу гетьман ніжно:
Мусить нині він заграти!
— Щож заграти, щоб розвіять
Цей туман густий в долині!
Щоб болюча туга-пісня
Аж дісталась в Україну!..

Ось рука торкнула струни,
Линуть звуки туги й жалю
На поля, степи та луки.
Голос пробує добути —
Душить голос тиск печалі.

Так мина хвилина, друга,
Потім знову починає
Гетьман скорбну пісні мову.
Та враз чує: хтось у гаї
Стиха шепче, тче розмову.

Голос перший мовить сумно:
«Плаче гетьман. З України
Не діждався він розради.
Не уникнуть нам руїни,
Не прогнать московську владу . . . »

Голос другий палко, ревно:
«Не псвірю я ніколи,
Щоб спинився бій за волю.
Щоб даремні були жертви,
Щоб козак скнів у неволі!»

Гей, учув цих слів Мазепа,
Сил добув — і дужі звуки
Із під пальців залунали,
Понеслись в поля, на луки,
Обізвались в дальнім гаї.

З ними враз могутня пісня
Летом крил широких має —
В ній не біль, не туга й горе,
В ній одвага й непокора,
Поклик бою в ній лунає :

«Сини України — орлята!
Ще волі засяє нам стяг.
Ще стануть до бою завзято
Нащадки козацькі за нас!

Поразок і зрад вони змиють
Минулого часу ганьбу
І славою гордою вкриють
Майбутню України добу!

Не гинуть ідеї свободи,
Не вічна неволя і тьма —
Борися лише, мій народе,
І впаде московська тюрма!»

Аж ось пісні слів не чуто,
Кобзи струни лиш рокочуть.
Козакам-розмовцям чудно —
Подивитись ближче хочуть.

З-за дерев вони поволі
Вийшли й бачать: гетьман долі
Розпростертий спить, спочилий
Непорушним сном могили . . .

Не затихли лише струни —
Наче дужче самі грають,
Ще гучніше посилають
В світ мелодію живущу:
Дух Мазепи в ній витає,
Гін до волі невмирущий!

Детройт, ОСПА, 1959

СИНИ АЛЬКАЗАРА

(Поєма)

В Еспанії серці — хаос і руїна .
В Еспанії серці — комуни пожеар.
В Еспанії серці — Кастильська рівнина.
На півдні рівнини стоїть Альказар.

Хаосу й ладу тут зустрілись сили:
Твердиню героїв здобуть — Альказар
Ворожа навала спішила шосили,
Щоб ширити далі червоний пожеар;
Щоб знищити волю людини й країни,
Щоб край обернути в неволю й руїни,
Щоб кинути люд у терору кошмар, —
Аж люту навалу счинив Альказар!

Гуртом поклялись оборонці твердині —
Умерти на мурах в завзятті єдинім!
Умерти, але не піддять Альказар
І кров'ю своєю спинити пожеар!
«Еспаніє, встань!» — це був клич їх щодня.
І серце палало їм кожного дня.

Полковник Москардо стояв на чолі,
Болючу тривогу відгонив у млі:
Осело його вчора ворог напав —
А сні, ще хлоп'я! — Чи втекти ж він здолав ? . .

Некучий струм болю — аж тьмяно в очах.
Та міцно полковник стоїть на ногах:
Не мусять бійці його бачити тугу,
Щіце не щербить хай вояцьку потугу!

Аж чує враз голос: синочок озавсь! —
І в рурці Москардові світ захитавсь . . .
— Мій тату! В руках я чужих пробуваю.
Вони загрозили: мене розстріляють,

Якщо не здаси Альказар у цю ж мить!
(І голос сінка не тремтить, не дрижить).
— За щастя Вітчизни я радо помру, —
Та мушу почути все ж волю твою.

Схопила за серце і туга і гордість:
«Це ж батькова в пьому озвалася кров!»
Тамуючи біль, він до сина говорить
(І жертвена мужність в словах тих звучить,
Хоч батькове серце, як чайка, ячить!):

— Ти Богові душу свою доручи
Й «Еспаніє, встань!» — ворогам закричи.
— «Гаразд!» — вмить озався Москардів **синок**.
І стукнув по серцю важкий молоток . . .

І мужньо під стріл хлопень став і упав.
А ворог ще дужче й лютіше налав.
Але не піддався йому Альказар,
І кров патріотів згасила пожеар.

Червоного жаху не стало в країні,
Еспанія встала — минулась руїна.
І сонце світило Еспанії шлях,
І радість розквітла в Кастильських полях.

Упав у Москарда ще й другий синок,
Та слава безсмертний сплела їм вінок.
Про батька й синів вже лунають пісні,
І молодь Кастильська оспівує дні,
Коли за Вітчизну, Еспанію люблю,
Ішли без вагання на смертну згубу
І батько, і син — щоб не дати Альказар,
Щоб встала Еспанія — зник геть кошмар!

**
*

В Еспанії серці — славетна твердиня,
Кастильська в ній мужність, їй знак Альказар.
У криптах підземних лежать там донині
останки героїв — Еспанії жар!

Детройт, ОСПА, 1957

ЗУСТРІЛИСЬ ПІЗНО МИ З ТОБОЮ

(Любовна лірика, баянди)

ALBERT W. HARRIS 8100

ЧОРНЯВА Й БІЛЯВА

(З п'єси «Справжня наречена»)

Чи хто мені зможе порадоеньку дати —
Із ким на рушник маю стати?
Чи милу білявку, чи звабну чорнявку
Назву я дружиною в хаті?..

В білявої очі — неначе ті зорі,
Що мріють в небеснім просторі.
Чорнявої очі — горять до півночі
Бурхливі, як хвилі на морі.

З білявою тихої ласки хвилини
По бурях негоди шукаю.
У хвилях-проваллях буремних, зрадливих
З чорнявою тону й зринаю.

І мучусь-тривожусь, рішити не **можу**:
Котру з них я мушу покинуть?
Ще свіжі цілунки білявої ношу —
Думки до чорнявки вже линуть.

Шепочуть вже люди: «Добра тут не буде:
Чи ж можна двох разом кохати?!»
І сам це я знаю, і серця питаю:
Із ким на рушник мені стати?..

Лос Анджелес, ОСПА, 1962

ПІСНЯ ПРО КИЯНКУ

Зустрілись пізно ми з тобою,
Габою снігу вкрився гай.
Та жар гарячої любови
Вернув обом пахучий май.

Дзвеніли дні. Палали ночі.
Спливав любовним співом птах.
Киянки сяли мені очі,
Цвіли троянди на устах.

Недовга путь, коротка мить —
Стрілою час нестримно мчить.

Сьогодні нам зозуля в гаї
Кує розлуки близькі дні.
Мене ти, може, ізгадаєш, —
Та не забудь тебе мені!

Тебе згадаю я щоранку,
У вечір синій, тьмі ночей . . .
Не можу я забудь киянку,
П'янкий хміль уст і жар очей!

І як забути ті хвилини —
Як крила мрій нас ген несли
На горді сяйні верховини, —
Назустріч зорі нам плили . . .

Недовга путь, коротка мить —
Стрілою час нестримно мчить.

Вже пізній час. Зозуля в гаї
Кінча кувать останні дні.
Мене напевно ти згадаєш, —
Та не забудь тебе мені ! . .

Детройт, ОСПА, 1956

ЯК СПИВАТЬ ПІСЕНЬ ? . .

Ізгадай чи й заспівай
Ти мені про день,
Коли ми з тобою стрілись
(Пам'ятаєш, шепотілись
Явори в той день?) —
На узліссі, в Чорнім лісі.

Чорні очі темінь ночі
Протинають, тнуть.
А словам не було ладу!
Як вертались на леваду, —
Глянь, тумани йдуть . . .

Мали стрінутися там
Через день, в четвер.
А зустрілись . . .
Гей! зустрілись
В чужині, тепер.

Гей, розлуко двадцятьлітня!
Пощо Божий дар —
Днів снаги і сподівання,
Днів великого кохання
Одібрала чар?..

А сьогодні — біль безмовний.
Никне зір в очах.
І на скронях посивілих
І у грудях наболілих —
Безнадія, крах . . .

Де тут місце для пісень, —
Як погас нам день? . .

Чикаго, ОСПА, 1964

Я ЛЮБЛЮ ЦІ ЧОРНІ ОЧІ

Я люблю ці чорні очі,
Що в них смуток опівночі,
Ніжний смуток і печаль,
Я люблю чудові очі,
Що від них — у серці жаль.

Усміх милий, соромливий,
Погляд сгриманий, несмілий —
Припорошений кришталем.
(Знать, нераз тебе смутила
Чорних днів буваль.
Знать, нераз тебе п'япила
Голубая даль!..)

І пливе здаля на крилах
Гроно пишних мрій,
Барв чарівні переливи,
Казки давній стрій :

Ген, ось там, козак гуляє,
Коник дужий під ним грає,
Сам у шапці, в жупані, —
Він не бачить, як палає
Серце дівчини в огні,
Як тужливо виглядає
Красна дівчина в вікні.

«Під'їжджай, козаче, ближче,
Подавай свій голос вище!
Твоя мила тебе жде .

Вже давно уста їй кличуть —
В тиші ночі ждуть тебе!»

Коник скаче, вигравась,
Козаченько од'їжджає:
Його мила — ген онтам:
Край червоної калини
Виглядає на долині.

І дівочі чорні очі —
Може, плачуть отівночі,
В жалю й смутку ловлять даль.

Детройт, ОСПА, 1954

ПОНАД РАЙНОМ МУРИ ДАВНІ

(*Старобаладний спів*)

Понад Райном мури давні
Замків веж забутий ряд
В дні негоди повідають
Співом лицарських балад .

В бурі чути брязкіт зброї,
Посвист списа, скрес меча.
Видно лицарів двою —
І красунь палкі уста.

Ось вже кров, — обом у герці
Смерть війнула вже крилом.
Та уста їх «дамі серця»
Невмирущу шлють любов . . .

**

Збройний лицар мчить до замку
Гонами учвал;
Зупинив коня у танку
Лицар Гримовал.

Тут красуню-даму серця
Він колись пізнав.
Вже за неї двох у герці
Лицарів здолав.

Обручем красу жіночу
Строгий скував двір,
І сумують сині очі
З вікон на простір .

«Не сумуй, красо Кольону ,
Личка не марнуй,

Підійди на край балькону,
Спів палкий почуй!»

Але що це? В замку гамір,
Дзвін ковшів вина.
Гра музика, в танку пари,
Учти гук луна.

Он вона — його княгиня
В лицарів юрмі,
Їм дарує очі сині,
Срібнодзвонний сміх.

Затремтів сердега з горя,
Світ погас в очах.
Меч важкий метнувся вгору —
Чорний хижий птах.

В замку спів ущух. Тривога.
З вікон — жах очей.
А згори вже на дорогу
Мрія мчить ночей.

Зойк розпуки страє навколо:
«Гей, верніть життя
Гримовалу молодому:
Він — любов моя!»

Чайки тугою голосить,
К тілу припада,
Грудь, чоло сльозами росить,
Кров йому змива.,

І від сліз її цілющих
Лицар ожива,
І любови невмируща
Ув очах жага.

Раптом стих баядний спів.
Зникли лицар, дама й кінь.
Давніх веж руїни сплять.
Сонця блиск мережить шлях.

Протира мандрівець очі:
Мертва тиша, сон століть
Нависа й таїть урочі
Дивні дії давніх літ.

**

Попад Райном мури давні,
Замків, веж забутих ряд
Подорожнього вітають
Співи лицарських баяд.

Новий Ульм, Німеччина, 1947

В ОЧАХ ТВОЇХ . . .

В очах твоїх перлини суму грають —
Минулих днів неначе спогад-жаль,
Як ми колись удвох ходили в гаї,
Плели вінок пахучих квітів, трав .

О, скільки ми пісень тоді співали,
О, скільки ніжних вимовили слів!..
Минуло все: квітки в вінку зів'яли,
І стежки ті загубився слід .

Чи пам'ятаєш ті пісні любови?..
Їх слухав гай, і птаства хор стихав .
Лиш соловей мелодію чудову —
Весільний дар від себе щиро слав.

Тепер тобі вже іншого кохання
Бринять пісні в гравневому саду.
Забудь мене — пощо нам пізні жалі?
Забудь мене — хоч іншого не жду.

Якщо ж мій образ мимо волі зрине,
Ти не зважай, одкинь від себе геть!
Не завдавай мені ти болю нині —
Душа давно налита болем вщерт' . . .

В очах твоїх розлуки біль вчуваю ,
І боляче мені йти від тебе геть .
Пощо ж я тринш зашерхлі рани —
Невже й твоя душа вже болю повна вщерт'?

Детройт, ОСПА, 1954

Я ХОТІВ БИ ВОРОНОГО . . .

(Мрійна балада з немрійним кінцем)

Я хотів би вороного
Осідлать коня
І помчатись вітроного
В сяйві, блиску дня.
Попри вас шугнуть-полинуть,
Іскру в синь очей
Метнуть поглядом, укинуть
Жар моїх очей.
Лиш зустріти очі. Потім
В сутіні ночей
Пишно мрія розцвітає —
Голос віжний промовляє:
«Я люблю тебе, мій лицар!
Люблю з того дня,
Як рукою, мов та криця,
Ти спинив коня
Перед замком — із світлиці
Щойно вийшла я
В блиск і сяйво дня.»

.....

Я щасливий, повен мрії.

Я хотів би вороного
Осідлать коня
Й перед замком стрімголово
Впасти в сяйві дня!
Ви напевно б ізлякались,
Чайкою затріпотались,

Зойком збігли б вниз.
— Ах, убився! Яка шкода!
А яка шляхетна врода . . .
Постривай — це ж той, що мчав
Попри замок вчора, часто —
Поглядом благав.
Я уваги не звертала:
Чи ж їх мало? Тепер жаль,
Що його я не пізнала —
Лицар був. Адже любов
Над життя йому дорожча . . .
Ах, коли б урятувати —
Він ще дише, він живий!
«Гей там, слуги! Де ж це ви?
Ліків! Лікаря позвати!»
Слів таких бальзам цілющий
Над усякі ліки дужчий,
Він надію, віру будить,
Він підносить і голубить . . .
Я щасливий, повен мрії.

**
*

Час минав — зів'яли мрії.
Я коня сідлав,
В синю даль, де степ леліє,
Вихором помчав.
Там, далеко, де багрянцем
Вкрилися поля,
Я уздрів її з коханцем —
Геть погнав коня!

Мрій не стало, серце впало.
Холод долом, тьма.
Що це? Близько так провалля,
Блиск нестерпний дна?..
— То вода. — Ну щож, нехай!..
— Ще зарано? Жити без мрії?!
Хто це каже?.. Коню вірний,
Друже мій — прощай!!

Детройт, ОСПА, 1956

РУЛАДИ ДВОХ ВЕСЕН

Обрії яскрілись,
Як ми вперше стрілись —
Весняного ранку
Прокидався гай.
Ти кудись спішила,
Кучерики милі
Вітер розвівав.

Ось я став спиняти:
— Встигнеш ще до хати;
Підемо послухать
Як струмить ручай.
Шепче він до вуха
(Наче цокотуха):
Це ж весна — кохай!..

Гей! Війнули вії
Дівчини, мов крила,
І зблис грайливо
Сміх їй ув очах:

Я люблю цей шепіт!
Люблю серця трепіт.
А чи ж ти не дуриш —
Близько той ручай?..

Років два минуло —
І ми знову стрілись.
Вже не випадково:
Я її шукав).

Кучерики милі
Легіт ледь торкав —
Я просив-благав:
— Підемо послухать
Як струмить ручай.
Шепіт шле до вуха
(Наче цокотуха):
Знов весна — кохай!..

Гей, війнули вії
Довгі, наче стріли.
Промайнула туга
В глибині очей.
— Гра наша скінчилась:
Я вже заручилась!
Не дивуйсь, тривкішого,
Ніж кохання-гра
Прагне кожна дівчина,
Як прийде пора.
Тож минулих весен
Чаром ти не мов:
Я знайшла любов!

Промайнули вії
Дівчини, мов крила:
— Мову я скінчила . . .

Чикаго, ОСПА, 1964

БУЛА ВЕСНА — ПОРА КОХАННЯ
(З п'єси «Справжня наречена»)

Була весна — пора кохання.

Шумів зеленим листом гай .

У шумі тім мені звучання

Бриніло раз-у-раз: кохай!

У вечірню годину

Вийшла в гай гуляти.

— Ти гляди, не барися! —

Наказала мати .

А як мені не бариться —

Як побачу Гриця?!

Таж він буде цілувати,

Таж він буде милувати, —

Що й не одчепиться!

І Гриць милий прийшов,

І до мене підійшов —

Ой — став цілувати!

Я й забула тоді,

І не в думці мені,

Що казала мати . . .

— Ти моє кохання! —

Гриць мені співає.

— Мій соколе ясний! —

Я відповідаю.

Була весна — пора кохання.

Шумів зеленим листом гай.

У шумі тім обом звучання

Бриніло раз-у-раз: кохай!

Лос Анджелес, ОСПА, 1962

ПРИЙШЛА ВЕСНА . . .

Прийшла весна — і сіє квіти в лузі,
Загомонів пташиним співом гай.

А в грудях знову серце б'ється в тузі:
Що принесе обом нам красень май?..

Бо знаю я: далеко за горами

Весніє теж зелене вруно піль.

А ти в гаю карбуєш вечорами

Стежину-путь, розлуки тиснеш біль.

Розлуки біль триває довгі роки.

Вже розум каже: знай, це — назавжди!

А серце: ні! А серце каже: доки

Творець весну дарує нам, — то жди!

Щороку юно пахнуть квіти й трави;

Щороку юно трелять солов'ї;

Щороку травень в соняшній заграві

Шовкову нить мережить нам надій.

**
*

Прийшла весна — і сіє квіти в лузі.

Загомонів пташиним співом гай.

А в грудях знову серце б'ється в тузі:

Що принесе обом нам красень май?..

Лос-Анджелес, ОСПА, 1962

ЛИСТ ГАЛІ

«Ой печаль, Васильку: лист тобі послала,
А одвіту й досі — місяць вже — нема.
Чи забув, коханий, рідну свою Галю?
Чи — хай Бог хоронить! — мо' недуга зла
У шпиталь загнала — й сумуєш без Галі,
А навколо тебе — сльози, кров і тьма?..

Навпини, щоб знала, щоб Бога благала —
Без тебе ж, Васильку, я не зможу жить . . .
З думкою про тебе день стрічає Галя,
З думкою про тебе — ніч мені біжить.

Часто мені сняться квіти лугові
(Пам'ятаєш — разом рвали їх колись!) . . .
А тепер ті луки вкрили снігові,
І гаї безлисті сумом поїнялись.

Будь же, милий, бачний в небезпеці бою —
Поможі нам, Боже, край наш захистить!..
Пам'ятай — душею завжди я з тобою.
Пам'ятай — без тебе я не в силі жить . . . »

ВІДПОВІДЬ ВАСИЛЬКА

«Пишеш ти, що думкою про мене
День гаптуєш білий, чорну ніч.
Сниться мов, тобі той луг зелений,
Де ми квіти рвали пліч-о-пліч . . .

Люба! Також я все мрію лиш про тебе,
Згадую у тузі все той час, —
Як, бувало, вже до хати треба —
Гаї вишневі не пускає нас!..

Не турбуйся, рідна, що загину:
Доки любиш ти, — твоя любов
Береже в бою мене невпинно,
Щоб я міг прийти до тебе знов.

І пиши частіше, люба Галю,
Кожен лист цілющий мені дар:
В душу життєдайний струм вливає —
Щирого кохання Божий дар.

Вір! — вернусь я з дальнього походу,
Серце своє й квіти із Карпатських гір
Принесу до тебе після днів негоди,
Вийди ж, люба Галю, на поріг!
Уст п'янкх цілунком —
Гойним подарунком
Вірного Василька тут зустрінь!

(З оповідання «Любов — смерть — життя»).

Детройт, ОСПА, 1952

ВАШ ЛИСТ

Ваш лист — це біль, пекучий жаль.
Чому так пізно Ви признались,
Що сяїні очі усміхались
До мене з примхи, жартома, —
Чуття ж і крихітки нема?..
Тепер ця правда — серцю рана .

Ви бачили: любови жар
Палахкотить в душі поета .
Невже лиш милі Вам сонети,
Творець же їх — ніщо для Вас —
Для нього вистачить Парнас?!
Яка жорстока, прикра правда . . .

Круті стежки поета в світі ,
Хитка по них його хода:
Там вабить біль, тут спокій тішить,
Стежки клубком — сліду нема .

Ліяна й Елла — дві подруги,
Їх стрів поет на чужині.
І серце рвалося з напруги ,
Що в ясний день блукало в тьмі.

Ліяна — сонце, Елла — тьма.
Ліяна — радість, Елла — їдь, отруя.
Ліяни прагну як життя,
А з ім'ям Елли, знать — умру я.

Нью-Йорк, ОСПА, 1961

ДУХ ТЬМИ У ЖІНЦІ

(Присвята А. А. Ц.)

Дух тьми у жінці чорноокий
Кублом сів зла і сплетом мрій
Про неможливе: «дні високі»
І «низькі ночі» в буйній грі.

«Будь світлом дня, що гоїть рани!
А ніч — я іншому віддам.
Хай сумом, скорблю никне ангел,
Що доступи демонові дав.

Була б черниця я побожна —
В пості, молитві і труді
Скувала б тіло я тривожне,
І подвигом осяла б дні . . . »

Печаль утраченого раю
Прозорить в Євиних очах.
Ще мить — і сльози водограєм
Тамують ночі шал і чад.

Та раптом знову хвижа грань
Той сум і жаль внівець стира!
В очах — заграва очайдуха
І слів вістря б'є-ранить вуха:

«Я тут! Бути іншою не хочу —
Поправи пізній мені час!»
Одчаєм чорним дипуть очі,
І каяття весь сенс погас.

«Я тут уся: люби мене такою!
Я метить прийшла. Я — гріх і зло!

Бо щастя матері в спокою
Мені від роду не дано . . . »

Печаль утраченого раю
Яскріє в чистих знов очах.
Минає мить — і знов заграва
Торує демонові шлях . . .

В балянсі днів — чернечі чини,
Осяйних мрій високий лет.
Балянс ночей — жорстокі кліни
Мессалин креслять силует.

Нью-Йорк, ОСПА, 1959

В ОДНІЙ — УСІМ КРАСУНЯМ

Ви хочете, щоб весну я співав —
Тоді як в мене серце плаче.
Ви хочете, щоб осінню ридав —
Щоб зір ваш сльози мої бачив.
(Хоч знаєте, що сльози — не вода).

Аж ні! Пісень ні сліз вам не добуть
Зпичев'я, примхою свавільно:
Із щирости будована їх грудь, —
В цій щирості — поет і сам невільник.
(Без неї — марний мистця труд!)

Чому, скажіть, цю щирість потоптять
Для вас становить насолоду ?
Невже приємно вам звучать
Слова «кадіння» на догоду?!

Ви ж добре знаєте: мистець упав,
Як спів нещирости почав.

Нью-Йорк, ОСПА, 1960

Я НЕ КАЗАТИМУ
(Присвята М. Г.)

Я не казатиму, що вас люблю —
Цим не діткну я вашої уяви.
Я почуття свої в химерах утоплю,
У зливі образів барвистих і яскравих .

Там буде все: очей глибінь, агат,
І звабний усміх, тайни повний;
За усміхом — коралів-уст жага,
І подих суму невимовний.

Відкіль цей сум, ця здавлена печаль?
Чи може це в уяві лиш поета?..
Невже вігчизни степовая даль
Вам ранить душу спогадів ланцетом?

Ні, ні! Напевно так здається лиш мені.
Бож ось вже сміх безжурно задзвенів,
Бо очі засвітили вже вогні —
Бентежні, чарівні!..

Детройт, ОСПА, 1956

ДІВОЧЕ ЩАСТЯ

(Присвята Галі Т.)

На Дніпрового Низу широких ланах,
Де гриміла козацькая слава,
Де про Січ та походи з Дніпром гомонять
Вітри буйні, колишучи трави,
Пишна квітка, дівчина струнка
Виростала на втіху батькам.

Живим соком поїла дівчину земля.
Ясне сонце в блакиті гуля,
Вигрівало, плекало дівочу красу,
Літній ранок їй слав срібносяйну росу .

Розквітала любов гроном мрій чарівних,
Перше щире кохання Галини.
І дзвенів щастям спів у гаю солов'їв,
З ним спліталася пісня дівчини.

Та зоря життєва неласкава була:
Обірвала дівоче кохання —
Ізнялась хуртовина неждана — війна,
З тим розлука й по світі блукання.

Не судилось у мандрах Галіні пізнати
Душу ласки і щирости повну —
І лягла на уста суму й болю печать,
Не вітає їх промінь любови.

Нисне, в'яне дівоча краса,
Квалить в тузі Галини душа . . .

Лос Анджелес, ОСПА, 1962

ЗАБУТО НІЖНЕ МИЛУВАННЯ

(Романс, вільний переклад з московської)

Забуто ніжне милування,
Минула пристрасть і любов.
Нових побачень дождання
Вже далі не хвилює кров.

А серце біль і туга тисне —
Не вернуться кохання дні!
Зів'яли мрії наші пишні,
Надії щастя вже марні . . .

Ось так осінній вітер в гаю
З дерев усю красу зірве
І по стежках сумних без жалю
Посохле листя рознесе.

Останки мертві хуртовина
Геть розмете, аж поки сніг
Габою білою в долині
Навік укрив їхній слід.

Проскурів, Україна, 1942

ГЛЯНЬ, ПОДИВИСЬ

(Романс, наслідування)

Глянь, подивись — весна іде,
Весь простір голубіє!
Ти не смути своїх очей, —
Кохання нам зоріє!

Безжурно пиймо чар весни,
Не треба сумувати:
Нас доля може розвести, —
Та зраді не бувати!

Як сяйне сонце в небесах,
Любов ця повнить груди —
Тебе повік, у всіх світах
Носить я в серці буду!

Тож подивись — весна іде!
Ген простір голубіє —
Ти не смути своїх очей;
Кохання нам зоріє . . .

Проскурів, Україна, 1942

О, СКІЛЬКИ ДНІВ

(Романс, наслідування)

О, скільки днів минуло
Веселих і щасливих,
Як нам плили години
 (Нам плили години!)
В розмовах любих, щирих.

Щасливі, ми не знали
Про злу людську долю.
Вона ж нас розметала
 (Гей, нас розметала!)
Як осінь лист на полі.

Прийшла пора сумна нам —
Ми розійшлись навіки,
І залягли між нами
 (Гей, лягли між нами!)
Високі гори, ріки .

Проскурів, Україна, 1942

81

МОЯ ПІСНЯ

(З оповідання «Кінець Падишаха»)

До вас моя пісня —
Печаллю налита,
До вас моя пісня —
Пекуча жага.
До вас в нічній тиші
Творю я молитву
І квітнуть жоржини-слова.

Чи слинитесь слухать
(Цього не вгадаю!)
Ви пісню моєї душі?
Збагнуть її може
Лиш той, хто кохає.
А ви ж? Не кажіть! —
Хай надію я маю,
Хай мрію лелію в душі

Скажіть хіба зорям —
Я в них запитаю.
Скажіть чорнобривцям
В моєму саду.
Скажіть цвіт-каліні
В зеленому гаї —
Туди по одвіт я прийду!

Прийду — не прийду,
А почую, пізнаю —
Не розум, то серце вгадає.

І, таму поклавши,
Я серце здавлю, —
Уста ж прошепочуть: «Люблю!»

Для вас моя пісня —
Печаллю налита.
Для вас моя пісня —
Буремна жага.
Для вас в нічній тиші
Творю я молитву —
І кров'ю стікають слова . . .

ПОВІР: ЖИТТЯ БАГАТЕ

(Роздуми, ліричні рефлексії)

1011

1011

ТИ НЕ КАЖИ

Ти не кажи: «життя нудне!»
Повір, воно багате:
Дошкульні лиха колючки,
Ласкаві щастя пелюстки
Приносить нам у хату, —
Щоб я і ти, щоб ми усі
З щедрот життя передусім
Корисне вміли брати .

Лише . . . Лише не скній,
Держать умій,
Гостри в ударах долі
Завзяте лезо волі!
Чи ж є щось краще, як знемогу
Зліпчує радість перемоги?!

Коли ж утіхи келих райський
Ласкава доля піднесе, —
Ти не кажи: «це дар данайський!» —
Не оминай і не бокуй, —
Мерщій клич друзів і частуй!

ТИ НЕ КАЖИ

Не вір новітнім Діогенам ,
Що в сяйний день у бочки темінь
Лукаво стануть закликать
З обличчям фальшу навіженням.
Людський талан — в борні стоять!

ТИ НЕ КАЖИ

Детройт, ОСПА, 1958

ЗДРІБНІЛИ ВСІ МИ

Здрібніли всі ми. Сірі і пудні
(Одним в достатках, іншим — ні)
Минають, сліду не лишають
В країні вільній наші дні.

Чи то забули ми Творця,
Чи, може, не з того кінця
Життя своє ми тут будуєм,
Що і в добрі вдоволення не чуєм.

Міркуємо ліниво сляк і так —
Та лихо лячно у собі шукать:
Пізнати себе, заглянуть в душу —
Гей, людоньки! Тоді на правду мушу
Признатися, що духа занедбав, —
На це часу, біг-ме, не мав!

Це — я і ти. Це ми гуртом усі
Скували дух в «зелених» ланцюзі
Й дивуємось: чогось бракує,
Немає друзів, сміху і пісень —
Сама липи метушня
І праця день-у-день.

Мовляв, що за життя?
Невистачає часу
Із друзями погомоніть
Чи гарну книжку прочитати . .

А звідки ж часу того взяти,
Якщо годинами сидіть
При телевізорі —
Як навіть гості в хаті?!

Що не кажіть: Здрібніли ми
(Не тілом, очевидно, а душею!).
Здається нам: душа — діло дороге,
Її не треба годувати!...
Насправді ж душі наші плачуть,
Коли к собі зневагу бачать.

Детройт, ОСПА, 1958

БУВАЮТЬ ЗУСТРІЧІ ЗНАМЕННІ

Бувають сяйні дні
І зустрічі знаменні,
Коли людина раптом розцвіта
Новим поривом, небуденним,
І щирість слів порушує уста.

Ви поринаєте в розмовця очі,
Звідкіль до вас незрима шовконить.
Радієте контактом цим урочим,
І братньої любови спів бринить —
Любови людської — вона ж і Божа,
Як неба синь, як сяйво зір, погожа.

Дарма, що дальша зустріч інша буде:
Життя трудне, розбіжні шляхи
Без жалю обривають зав'язь дружби.

Та пам'ять все ж залишить нам ті дні,
Коли струміла радість в грудях,
Лунав безжурний сміх, співали солов'ї, —
І мплими здавалісь люди.

Лос Анджелес, ОСПА, 1962

СКІНЧИЛАСЯ ДРУЖБА

Скінчилася дружба, що так розцвіла
Дарунком розкішним, нежданим.
Не винен ніхто. Хіба віддаль одна —
На тисячі миль поміж нами лягла,
Як ворог лихий, невблаганний.

Намарно жаліти, що сталося інак,
Як мріялось в ночі безсонні:
Ніхто не заверне потоку назад,
Ніхто із розбитків не матиме скарб, —
І болю не чуть в безгомонні.

Юрбою-чергою біжать дні, літа.
А щастя — красуня зрадлива,
Майнувши в очах, раптом знову втіка,
Розбитих надій катафалк вироста.
Бо щастя — сама лише мрія . . .

Лос Анджелес, ОСПА, 1962

НЕ ЖУРИСЬ, ДІВЧИНО!

Не журись, дівчино,
Глянь: вже йде весна,
Гори і долини
Оживля вона!
Поле, ліс і луки
Соком налились,
Серцю знову любо —
Як було колись!
Небо — синь промінна!
Промінить тепло
Сонця полумінне
Сяйне кружало.
А вітрець-пустунчик
Ластиться до лиць,
Руха капелюшки,
Крутиться над вушком
У жіночих лиць.
І жіноче личко
Усміхнулось враз
Звабно, таємничо —
Ніби перший раз.
Хлопці йдуть хороші:
В рухах — міць, снага!
Щастям сяють очі —
Це ж прийшла весна.
Кинь же сум, дівчино,
Та ж прийшла весна —
Повно жить, любити
Кличе всіх вона!

Детройт, ОСПА, 1956

ТРУДНО: Я ВТРАТИВ ДРУГА. АЛЕ ВИ ? . .

(Присвята Ф. Д.)

I. Мені, то пак — собі

Одне слівце коротке: «трудно».
Одне слівце, — та зміст — гора.
Боюсь, снаги в мене нема
Розшифрувать його, бо — справді трудно.

О, музо! Хисту мені дай ,
Щоб змісту того у намисті,
В разках поезії подать
Хоча б частинку — й відійти . . .

Куди? В незнане, в сіру даль,
У морок забуття лягти.
Бо — трудно без мети! — А де її знайти?
Як в серці пуста, тьма,
На місці друга — лиш стіна німа.

II. Вам

Я мало Вас знаю,
Та, може, вгадаю —
Чому в зорі Вашім струмиться печаль?
Чому в сум повита,
У віях укрита
Веселка очей так задивлена в даль?..

Ви, мабуть, ночами
Все мрію снували:

Шляхетную пару-подружжя знайти.
Щоб летом високим
У світі широкім
Полинуть удвох до мети!

Та доля сміялась
Зрадлива, лукава,
І щастя не мали Ви друга знайти.
І сум безнадії
Прибив молодії
Літа в самотині, журбі.

А сонце байдужо
Шле світло недуже:
Навколо людська дрібнота, марнота —
І сіра, безбарвна
Черга днів отарна
На милі, тужливі лягала уста.

Лос Анжелес, ОСПА, 1962

ОСІННЄ

Як добре, осене: твоя
Несквална і сумна хода
Дає нам час критично глянуть оком,
Спуститься вниз — якщо високо.

Бо влітку щось було не так:
Чи завинили духота
(Ота пекельна вогка спека),
Чи, може, вже не ті літа . . .

Гай-гай! Літа і літо . . .
Комусь вони напевно світять,
Мені ж осталась осінь думна, —
Щоб зиму стрів зовсім розумно.

Що ж, не зламать закон природи!
Скажи собі: ще є нагода
Реєстр списати марних плянів,
Проектів, замірів оманних.

Смішні весняні стануть драми;
Невдачі літньої пори —
Ти в осінь йдеш поважним паном,
Торкаєш мудрости поріг.

Чікаго, ОСІПА, 1963

ЗА МІСТО Я В ПОЛЕ ПІДУ

За місто я в поле піду,
Щоб світ мені ширший відкрився.
У мурах міських я стомився ---
Хай свіжим повітрям дихну!
Я в поле їду.

Ще гомін міський доліта,
Немає ще справжнього поля:
Якісь пустирі все навколо,
Будяччя цвіте, лопухи, лобода ---
І з брудом вода.

Однак груди дишуть вільніш.
Ось неба блакить мені сяє.
Вітрець мої лиця торкає.
Минаю я гіроно беріз,
Простую у ліс.

Тут гарно. Врочисто стоять
Задумані ясені й клени.
І зайчики в листі зеленім
На сонці стрибають, мигтять .
Тут любо: стоять!

На галяві сів відпочить.
Дивлюся: дві білочки в гості
Біжать вже згори, з високости.
Частуй! ---
Та в кишені лиш зошит лежить.
Шкодную в цю мить.

Детройт, ОСПА, 1954

ЕТАП

(Присвята Галині Д.)

Я слухав Вас, напоєних журбою слів,
І почував (сказати чомусь не смів),
Що штука — витривати етапи днів
Хмарних, безрадісних, — однак **минутих** —
Потрібна Вам, як хліб насущний —

Це мусить знати всяк живущий,
Що путь життя рівненька не буває:
І злеті вгору, і упад до дна —
Чатують кожного у днях грядущих.
Із цього ряду вискочить — дарма!

Так сірі дні, мли повні, незабаром
Уступлять перед сонцем днів безхмарних,
Коли цілюща течія озону хвиль
До Вас, як благодать, пливатиме звідусіль,
Щоб Вас скорити своїм чаром.

Далеко поза обрій, ген у небуття
Відхлине монотонний триб життя, —
Не гайтеся тоді, не дайтеся журбі!
Натомість спраглими устами
Із чари пийте чистого кришталю.

Нью-Йорк, ОСПА, 1961

Я ДИТИРАМБІВ НЕ СПІВЕЦЬ . . .

Я дитирамбів не співець великий
Тоді і там, де щирости нема
Ні крихти для співця,
А лиш до фіміяму звикли.

Кумири годі вже творити!
Красу співати, їй служити —
О так! Але не примхам дів метких
(При тім — найвних і пустих).
О ні! Не примхам-забаганкам
Віддять я хочу днів останки.

Бо й те сказать: уже розважно, сухо
Велять реагувати зір і вухо,
Не запливать у вир оман, ілюзій,
Бо годі сивину вкривать конфузом.

Де щирости нема — співать не буду:
Хай краще я перо своє забуду!..

Детройт, ОСПА, 1956

ПРИНЦИПУ НЕ ВІДДАМ ! . .

(Присвята М. Г.)

Погляньте: ходить хтось печально
І впертий бій принципу з почуттям
Провадить еплетений із жалем.
Та все кінча: «Принципу не віддам!»

Чому? Тому що . . .

Тому що й так багато вже віддає
Улюблених ідей — назустріч
Приємній дружбі, сміхові, очам.

Не місце, а сама людина !

Не роля, функція (та ще тепер!)

Визначає ціну людини —

Такий мій принцип був, лишився й дотепер.

Чи праця може бути «висока» і «низька»?

Вона лиш може бути корисна і шкідлива.

Та про шкідливість мова ж тут яка?!

І вірте: якби йшло про пиху мого Я —

У Вас з пробаченням я був би того ж дня!

Прийміть запевнення . . . ось в тім,

Що не змінився я зовсім,

Що Вам бажаю я добра;

Що образ Ваш — мого пера

Ще досі стимул є живий

І завжди лишиться такий!..

Детройт, ОСПА, 1956

МИКОЛА ПОНЕДІЛОК І ЧИТАЧ

Микола знав (хоч з молодих, та ранніх!),
Що в емігрантським безталанні
Без вітамінів читача не розгойдавш.
А потім крайового ліку ще — борщу додав.

Отак підмогоричивши скитальця
(Колишнього — тепер американця),
Микола став манить його на поле:
— Там зела пахнуть, там тополі
Милує вітер-легінь молодий.
Васильки там синіють мрійно,
Співає колос мелодійно . . .

Микола в вічі заглядав —
Читач намовить себе дав.
Чи довго йшли — не знать.
Аж ось Микола:
— Чи чуєш, як говорить поле?
Читач змахнув сльозу, мовчав —
В очах і жаль, і сум стояв.

Чікаго, ОСПА, 1963

ПІСНЯ ЯНГОЛА

(За Ю. Лермонтовим)

Опівночі янгол у небі літав
І пісню побожну співав.
І хмари, і зорі, і місяць блідий
Вслухались у спів той святій.

Про праведні душі у райськім саду
Співав янгол пісню-ясу.
В ній Богу великому щира хвала,
Любов і подяка була.

На землю з небес юну душу він ніс
Для світу печалі і сліз.
Зостався той спів, хоч без слів, назавжди
Вже жити в душі молодій .

І, сповнена прагнень святої мети,
Цуралась душа суєти,
І звуків небес заступить не могли
Її співи нудні на землі.

Новий Ульм, Німеччина, 1947

ВЕЛИКОДНЄ

В глибокій тузі, з мукою й докором
В очах, що їх вкривали піт і кров,
Свій хрест важкий Він ніс. І не любов,
Не жаль і сором, а наруга хором
Юрби безумної нависла змора .
Христос це бачив. Шлях Голготи —
Знущаль і муки повен щерть —
Він, Бог в людській подобі й плоті,
Прирік проїти, прийняти смерть,
Щоб правди дух в людській спільноті
Ожив і вгору простував без меж.
Ішли роки, ішли віки —
І стала жертва забуватись,
Велика жертва-викуп за людей.
Ми натворили сто ідей
І стали Бога зневажати —
Того, що все для нас віддав
І шлях безсмертя нам вказав.
Невже нам зло миліш добра,
Невже дух тьми затьмив нам очі?!
Невже Спасителя Христа
Слова зневажимо пророчі:
Сучка у ближнього шукать не слід,
Коли в нас в оці стирчить глід!

Детройт, ОСПА, 1957

ВЕЛИКДЕНЬ

Сонце в голубому неба океані
Щедро сипле ласку променів весни
І душа співає радісні пеани —
Шле хвалу Творцеві з серця глибини.
І луна врочисто-радісно спів дзвонів —
Люд увесь звіщають в сей Великий День
Про тріумф над смертю, про життя онову,
Про велику жертву Бога для людей.

«Устань, людино — Я воскрес!
Я — дух твій вічний, нездоланний.
На землю Я зійшов з небес
Розвіять тьму, зцілити рани!
Устань, людино — Я воскрес!
Я жертву крові, біль наруги, —
Усе прийняв, щоб люд увесь,
Уздівши Бога, встав з недуги.»

Устань, Народе мій! Плекай
Той дух міцний, що мав Спаситель —
В людській подобі взір Він дав,
Що дух здолає й смерть скорити!

Детройт, ОСПА, 1956

1943

1944

1945

1946

1947

1948

1949

1950

ГЕЙ, МІНЛИВА ДУША

(Гумористичне, оказійне, альбомне)

ГЕЙ, МІНЛИВА ДУША

Як погожа весна
Вчора Галя була!
А сьогодні прийшла —
І зиму принесла:
Біля уст — холод, лід;
Ув очах — чужина.
А спитав: у чім річ?
Одвернулась вона.

Гей, мінлива душа
У гарненьких дівчат!
І химерну їх стать
В думці к'бісу послать
Я збирався не раз,
Щоб вже мати спокій.

Коли думка нараз:
Постривай ще, постій!
Гра — так гра! — Одвернула
Я свій погляд убік
І байдужо прорік:
— Жаль, та завтра пропав
Для нас вечір удвох.
Бо Надійка ота
Напосілась же, ох!
Ти прийди та прийди
На йменини гляди!»

Довелось обіцять, —
Не хотіла пускати,
Учепившись в рукав.
Отакий клопіт мав!
(Сам дивлюсь: пах чи мат
Був мій крокодиломат?).
Гей, куди дівся лід!
Галя враз як гукне:
— Обіцяв? Як ти смів?
Не спитавшись мене?!

І ногами туп-туп!
Груди — справжній вулкан!
Із очей — буревій,
Із очей — гураган!

Тут не видержав я —
Галю враз пригорнув.
Замість льоду — знов жар
Її уст я почув.

Детройт, ОСПА, 1956

ЛІТВЯ

1956

Війна — це війна.
Війна — це війна.

МРІЇ МОДЕРНИХ ГРАЦІЙ

Що й казати — стомильний поступ
Здобува в цій стороні
Стать прекрасна в наші дні:
У мистецтві, у науці,
І в коханні і в розлуці, —
Скрізь перед ведуть дівчата, —
Трудно раду з ними дати!
В їх уяві молодця —
Щоб був гідний до вінця, —
Треба хіба змонтувати!

**

Три грації мрійно зідхали:
Коли б було можна отак
Степана, Грицька та Івана
В одній, бач, персоні з'єднати!
— Бож чуйте, дівчата, — вже **стиха**
Русява Катруся мовля, —
Степан має грошей до лиха,
Та вдачно наче теля:
Ніколи ніяк не жартує,
Не вміє гарненько обняти,
Щось мимрить, неначе сумує . . .

— То правда: й охоти моргати
Нема тоді! (каже Оленка).
От Гриць — це вже справжній **орел!**
Тільки що ж? Без гроша кавалер . . .
Якби було можна якось спарувати
Грицуневу вроду та Стецькові гроні —
От був би хороший!

— То не зле! (Маруся каже)
Але я б хотіла
До краси й грошей додати
Хист Івася милий:
Оті співи, що йдуть в душу,
Оту мову, залицяння . . .
Таж без них — яке ж кохання?!

Три грації тужно зідхали:
— Як зле, що не можна ніяк
З Івана, Грицька та Степана
Догідний монтаж змайструвать!

Детройт, ОСПА, 1958

НЕМА КОГО ЛЮБИТЬ

Жили в сусідстві Муся й Люся.
Про першу вже співав поет,
На черзі дня — новий портрет.
Хоч навіть трохи я боюся:
Твердий горішок для пера
Поета кожного вона —
Вдовичка віком молода.

Серйозна надто і поважна:
Майже без усміху щодень —
Вона на осуд свій розважний
Довкілля брала день-у-день.
— Нема!.. Хіба то кавалери?!
Забув у «кару» запросить!
Вже краще зачиню я двері
І самотою буду жить.

Бо що ж? Хоч тисне сум, журба,
Коли ось так сидиш одна —
Не можу «туфту» я любить:
Самій вже ліпше жить!

Детройт, ОСПА, 1956

ЧИ Є ОЧІ КРАЦІ ЗІР ? . . .

Чи є очі краці зір —
Чи ~~ж~~ тільки поговорі?
Чи смачніш уста маїни,
Красце личко від калини?

Я кажу, що так!
(Хтось не вірить? — Бузувіре,
Безперечно — так!).

Чи є погляд — ніжна хвиля,
Довгащастя мить?
І ростуть неначе крила,
І земля кудись побрила:
Дух же твій — летить!..

Чи таке вам не траплялось?
Думаю, бувало — або буде так!

Чи є голос — мрійний легіт,
Ясна зелень врун?
Чи є голос — гаю шепіт,
Спів небесних струн?

549.

Вже не чути заперечень
До питальних наших речень . . .

Де ж, одначе, той зразок:
Звідки взято образок?
Тут я мову обірву,
Ім'я миле не назву —

Бож для кожного однак
Це ім'я звучить інак!

Кожен, кожна свій зразок,
Ім'я миле й образок
Деє ховає у душі...
Й розмовля з ним у тиші.

Детройт, ОСПА, 1957

ТАМ, ДЕ В САДУ ВИШНЯ

(Уривок поеми «Любов і вишня»)

Раз Катруся сказала: «Мій друже!
Я до тебе прийду — там де вишня в саду
Білим цвітом пишається рясно.
Там тебе обіймать,
Там тебе цілувать
Буду завтра при місяці яснім.
А сьогодні, мій друже — бігме, я недужа...»

Я повірив, прийшов,
Увесь сад обійшов
І блукав цілу ніч, аж до ранку.
День пізніше питав
(Від образи дрижав):
«Де, в якому саду
Тая вишня в цвіту?
І для чого мене ти на кпини
Посилала нічної години?!»

Не шука Катря слів:
Спершу повинню сліз
Контратаку готує поспішно.
А тоді: «Чи ж одна в саду вишня?
Хтось устиг підійти
(Ну, якраз ніби ти!) —
Я, зрадівши, метнулась в обійми.

За хвилину збагла,
Що помилка зайшла, —

Та вже сором пручатися й пізно.
Вже до слова прийшла,
Аж як з саду ішла —
Та й не стільки словами, як слізьми . . .

Він просив і благав,
Про весілля згадав —
Став серйозно про шлюб говорити . . .
—«Як про шлюб? Тобі люб
Шлюб з нахабою тим, із бандитом?!
А мене ти — набік?!

—«Що ж, минув уже рік,
А про шлюб ти і гадки не мавш!
А бандит, бачиш, ніч
Лиш одну віч-у-віч —
І до шлюбу вже просить, благає.

Тут я в лоб себе — стук!
Ось Катрусин де трюк:
Біла вишня й бандит фантастичний —
Катрі шлюбний маневр стратегічний.

Детройт, ОСПА, 1954

ХІБА НЕ ЖАЛЬ?

(В альбом М. Г.)

*«Повій вітре, на Вкраїну,
Збуди мені там дівчину . . . »*

Хоч не гори, а рівнина,
І Детройт — не Україна,
Не хатина тут, а «гавз», —
Але скажемо без павз:

Адже справа не в хатині,
А в самій таки дівчині —
Чи то «гавз» був, чи палац,
Чи шатро й безлюдний пляц.

Але жадеп поет в світі
(Хоч би як попав у сіті!)
Не писав віршів-пісень,
Якщо мила спить удень!

Сяйво сонця, спів птапиний,
Вмите небо, як кришталь, —
Вся краса мина дівчину.
Ну, скажіть, хіба не жаль?..

Детройт, ОСПА, 1955

ДІВЧИНО ЛЮБАЯ, ПРОЩАЙ

(Альбомне)

Скажу тепер Вам, дорогенька,
Що Ви крутішка чималенька:
«Ось маю щось таке сказати . . . »
І павза, очі вбік чемненько.

Ну як назвати
Ці хитрощі: Я б їх члегенько
Розшифрував сьогодні так:

«Мій друже, Ви -- цілком чудаки:
Забув, що мило нам, жінкам,
Псувати глузд чоловікам!

Чи знаєте, що Ви потрібний
Мені. Для чого? Не скажу.
(Хіба колись, десь при нагоді,
При екстра, скажемо, погоді.)
А взагалі — сьогодні годі:
Нічого більше не скажу!»

Ну, як лукавство це назвати?
Де справедливості шукати?
Либонь я пісню заспіваю:
Козацьку, ще Старого Краю:
«Дівчино любая, прощай —
Я їду за Дунай!»

Детройт, ОСПА, 1956

БУВАЮТЬ ХВИЛИНИ

(В альбом М. Г.)

Бувають хвилини (о шюр!),
Як серце гризе щось, мов шур,
Як радості й крихти нема,
Натомість нудьга лини сама.

Буває: нападе грипок*)
Й нікуди вже ти не ходок:
У хаті із «ичихом» сидиш;
Бува, що й під коцом** лежиш.

Та раптом почувеш: дзвінок!
Із ліжка прожогом ти — скок!
І рурку приклавши до вух;
В уяві вже мчиш на весь дух.

Назустріч біжить голосок:
— О гай! Час до друзів зайти —
Звичайно, віршів принести!..

Кленеш тоді світ і гришок,
Проте береш в руки листок —
І «пчих» утіка геть, мов дим,
А творчість шикуює ряд рим!..

Детройт, ОСПА, 1956

*) Принагідний неологізм, від грипа.

***) Коц — одіяло.

НЕЗНОСНА ВИ

(«Европейці» в альбом)

Незносна Ви — і я Вас не люблю.
Ось вирву скалочку із серця —
І більше не прийду!

І як я дався так «набрати»?
Ви ж зовсім не мій смак!
На старість літ хука так дати,
Вірші любовнії писати,
Щоб «задавались» Ви отак?!

Чи ж то не я умів гострити
Цікавість Ващу попервах?
І раптом — дати себе скорити,
В сильше потрапить, наче птах.
Та що потрапить? — Ще й співати,
«Полон любови» вихвалити!..

Але я знаю: слід негайно
Без сантиментів, зволікання
Із серця скалку вирвать геть!
Тоді забудеться портрет,
Тропу поет також забуде,
Альбом дописаний не буде . . .

Детройт, ОСПА, 1956

МЕТАЛА СМІШНО ОЧЕНЯТА

(Присвята Любі П.)

То був чудовий літній день —
Співать хотілося пісень.
Не мав я жадної охоти
Іти на мітинг по роботі.
Отож при дверях тихо став,
Нагоди слухної чекав,
Щоб тихо вийти. Враз дівча **гарненьке**
Шнурочком йде, стає **близенько**.
Я навмання щось запитав —
І відповідь по-українськи мав.
Метала смішно оченята,
Була фантастка теж завзята.
Хоч я пізніш багато взнав
Її пригод, переживань, —
Та перше враження дівчатка
Зосталось, як було спочатку.

Чикаго, ОСПА, 1963

СЯЙНЕ МІСТО У ДОЛИНІ

Недалеко океану
В гір чудовій панорамі
Місто велет простяглось,
На ім'я — Лос Анджелес:
Сяйне місто у долині,
Барв, кольорів — як в картині!

Опріч пальм, чудових квітів
(Цих улюбленців пітів),
Є й непроханий тут гість —
Зветься «смог» він, очі їсть.

Позатим є українці —
Геть розкидані у кінці:
Лиш в неділю, в тиждень раз
Побалакаєш гаразд!

Та ось лихо: у розмовах
Чути скарги і обмови:
«Той на мене подивився
Вчора скоса, ще й скривився».
«Цей згадав, що я колись,
Мимо йшовши, не вклонивсь».

(Може бути, бо не бачив —
Та хіба тобі пробачать?)
Той словами обіцяє,
Та чи зробить — дідько знає!

Та бувають і доречі
Міркування тут статечні.
Бож проблем є купа всюди,
Де в громаді наші люди!
Ось, наприклад: справжній голод

Почува тут наша молодь.
Старші їжу хочуть дати —
Та смаку ніяк добрать

Не потраплять молодят,
Нашим хлопцям та дівчатам.
З цього жаль великий, сум —
Чола зриті геть від дум!

Академі? Це скучно:
В них не втулиш гопака.
«Віців» теж давать незручно —
Ось морока тут яка . . .

Але чути — є вже плян:
«Це ж заслони шкодить нам!
Пересунути заслону,
Десь поставить там колону, —
І виставу вже як грім
Має наші Народній Дім!»

Алеж — Боже мій коханий!
Плян звичайно не поганий —
Та питання головне
(Ніби трохи і чудне!):
Хто ж це має все зробити,
Сцену нам переробити?!

Лос Анджелес, ОСПА, 1962

НОВІГНІЙ «МИРОЛЮБЕЦЬ»

Ой, за миром я вмираю,
Тужу так, що сну не маю,
І мої всі москвичі
Люблять мирнії кличі!

Звісно — важко мир тримать,
Як «акули» скрізь стирчать:
Різні там капіталісти,
Хижі імперіялісти.

Та я з ними маневрую —
П'ю горілочку «радную»,
Часом «вдарю гопака», —
Вдача в мене вже така.

І пішла про мене слава
(Звісно: світ — ворона-гава!)
Що я — «парень» хоч куди —
«З ним не може бути біди!»

А мені цього і треба —
Щоб акули аж до неба
Мене славили отак:
«Він — добряга, він — протяк!»

Я ж тим часом користаю,
Все гарненько розглядаю —
Де слабкі місця в акул,
Щоб стягнути їх в очкур,
Посадить на мілину,
Звідки шлях — на Колиму!

Отоді їм стане ясно,
Як Нікіта миром красно
Вміє очі замилить,
Щоб в ярмо весь світ схопить!

**
*

— Чи чували? Нам щастить:
Десь за місяць (чи скоріше)
Нас відвіда найясніший —
«Друг трудящих» наймиліший,
Що не спить, не їсть, не п'є —
Все за миром сльози ллє . . .
— Це ви, друже, про Хрущова?
Добрий стиль, чудова мова!
Але новість бородата:
Чи вже точно знати дату?
Бо ще можуть пан Нікіта
Передумать, не приїхать.
— Що ви, друже?! Такий шанс
Округлити свій балянс
Щоб Нікіта пустив мимо?
Не надійтесь цього дива!
Це ж не будь хто запросив:
Робить честь йому і славу
Найпотужніша держава!
Навіть славний Міріяні *
Сів тепер у другі сани
І сказав: — Ну що ж, вітаю:
Свій обов'язок я знаю.

**Посадник міста Детройту в рр. 1958-59.*

Офіційний це вже гість —
Може він нас не поїсть,
Мо' Берліном вдовольниться,
Десь Ляос там проковтне,
Чи з Іраком посвариться,
Югославію скубне, —
Не так страшно. Поза гим
Мир у світі таки буде,
Бо терплячі досі люди
Під Советами, а тут —
Лиш словесна каламуть.

Детройт, ОСПА, 1959

БЛЪОКАДА

Деє далеко в Берлін —
Наче кістка в горлі він
Миролубному Микиті
Не дає ні їсти й пити.

— Що ж? — міркує: — черевиком
Не злякаю я й довіку
Дядька Сема. Трюк новий
Втрау тепер я вже такій:

Я пвиденько «мирним скоком»
Умощує під Сема боком,
Бож Кастро вже нашим став —
Кубу, значить, нам віддав!

Там свої ракетні бази
Ми збудуємо — і фрази
Миролубні підіпрем
Балістичним вже дощем.
(Ще чи будемо кропить —
А лякатимем щомить!)

Ось тоді берлінську мову
Есесер почне наново:
Не бажає Сем рахуби
Мати «мирної» на Кубі, —
Хай з Берліна забере
Військо, танки, геть усе!»

Вже у дії був цей плян.
Вже на Кубі новий пан
Готував страшну загладу.
Коли чує враз: бльокада!

— Та невже? — Злякався Микита:
— Це ж війна! Я ж хочу жити!..
Ще у Сочі побувать,
В ліжку царському поспать!..

Тут і Кастро спам'ягався,
До Хрущова розігнався:
— Гей, Микито, щось не те:
Чи твій плян нас не змете?

Чи ти будеш рятувати,
Як мене жбурнуть із хати?
Якщо ні, — то забирай
Геть цяцьки свої у рай!..

Лос Анджелес, ОСПА, 1962

МІНОРНА ПІСНЯ ГЕНСЕКА

(В політичних колах Західної Європи промайнула чутка, що перших днів бльокади Куби генсек так розгубився, що через Мікояна питає думки лідерів антипартійної групи: мовляв, як йому бути? Ті йому порадили негайно повернути кості Сталіна на своє місце в мавзолей).

Дивлюсь я на Кубу
Та й думу гадаю:
— Чому я не Кубо *?
Чому не здолаю
Я культу такого, як Йосип, створить?
Я б жінку покшнув,
На Кубу полинув,
Банани б там їв і сигари курив.
З Кастром бородатим
Ходив полювати,
Ракетами Сема
Потроху лякати
(Цілком миролюбно, як Йосип учив!).
Аж враз — по мармизі!..
О, Марксе мій милий —
За що я поличник прилюдний схопив?!
(Ще добре, що Рассел
Якийсь нагодився,
За мене, сердегу,
Як стій, заступився
І «премію миру» мені присудив).
Та люд мій трудящий
Міркує інакше:
«Нікіта злякався!» —
Тихцем гомонять.

А що вже про злидні,
Про голод та холод —
Бігме, просто вголос, як контра кричать!
Ой бачу, ой чую —
Престиж мій вже пада.
До дідька лихую
Ту кубську принаду!
Вже брешуть, що ніби на страту погнав
Я люд український
В пустелі азійські,
Бо так, мовляв, Йосип мені завіщав.
Ой де ж справедливість?
Пішла вередливість:
Просив Мікояна
Спитати «буянів» —
Отих сталіністів, що я розігнав.
Вони ж мені — дулю!
— Верни, кажуть, хруню,
Вождя славні кості туди, звідки взяв!
Єдиний рятунок —
Піти за лаштунок
І Вірського** слізно благати ось так:
— Ой, знаєш, мій друже:
Люблю снену дуже!
Прийми — будеш мати вождівський гошак!

Чикаго, ОСПА, 1962

**) Кобо — підпільна кличка Сталіна в добольшевицькі часи (до 1917 р.).*

****) Павло Вірський — керівник балетного ансамблю, що приїздив з Києва до ОСПА.*

НЕВТРАЛІСТ — ТЕЛЯЧИЙ ХВІСТ

Ніби звісно й без тлумачень —
Що таке телячий хвіст.
Та тепер, в добі помрячень
Він вже зветься «неутраліст».

Щоб не було плутанини,
Що це той же персонаж,
То ми байку скажем нині —
Розшифруєм камуфляж.

На верхія'ях Гімаляїв
Вічний сніг яскріє там.
А в столиці Ком. Китаю
Мао пляни снує сам:

«Треба щось утнуть назовні,
Щоб китайців дух піднять.
Бо мої «стрибки» чудовні
Господарські, велемовні
Пшик дали — вже всім видать!

Тож для «любого народу»,
Щоб мені, менш докучав,
Скаламутить треба воду
І туман пустить в очах.

Ось наприклад: для Китаю,
Його щастя й життя-раю
Необхідні Гімаляї!
(Пропаганда вже допише,
Що не пискне навіть миша!)

А сусід був неутраліст,
Чи, простіш, телячий хвіст.

(Це про Індію вже мова,
Її уряд пречудовий).

За міністра оборони
Мав ні паву, ні ворону,
А такого собі Крішну —
Душу темну, може й грішну.

Бо брехав той Крішна в очі:
«Весь кордон уздовж півночі
Гіндустан безпечний має,
Бо кордон той — з Ком. Китаєм!
Врешті, щастя комунізму
Варте більше, ніж Вітчизна . . . »
Отак Крішну все співав,
Ком-Китай же наступав.

Бачать люди — кепські жарти!
Та до Неру: «Що ж ти вартий?!
Крішну — перший твій дорадник —
Друг Китаю, а нам зрадник!»

Тут вже Неру не стерпів,
Мусів навіть впасти в гнів:
«Геть з очей, личино грішна!»
І прогнав Менона Крішну.

Буде видно — чи не пізно
Неру вгледів справжній стан
Крізь «неутральний» свій туман.
Бо у пащі комуністів
(Це такий закон життя)
Перші гинуть неутральісти,
Гинуть марно, без пуття!

Чікаго, ОСПА, 1962

БАЛЯДА НОВИХ ДНІВ

(Новорічне)

В глибокій задумі, схилившись чолом,
Один, як той палець, сидів за столом
Редактор і скорбно на «Дні» поглядав
(Вельми бо стомився і духом упав)
І думав: нехай вже рішає Читач,
Він хитрий — заліг в передплаті — хоч плач!
Не витягнеш вгору і падать шкода,
Йому ж, Читачеві, як з гуски вода!
«Гай-гай, небораче!» — до себе сказав
Редактор і тут же в безодню сну впав.
І раптом з'явився не мал, не велик,
Ось так пересічний у сні чоловік.
Ні вусів козацьких, нема й бороди —
А чує Редактор — неначе біди
Якоїсь повіяв від приходня дух.
Приглянувся ближче — й зрадів очайдух:
Читач?! Як чудово! Давно вже почуть
Хотів я від нього — яка моя путь?
Він, видно, таїть щось. Проте, нехова!
Ми знайдемо, любий, до тебе слова:
«Скажи, мій Читачу, — Редактор почав, —
Чи жив буду далі, чи я вже пропав?
Не бійся, Читачу, я гроші верну,
Я хочу лиш правду почути одну.»
Читач не з плохих був. Однак на чолі
З натуги з'явилися аж краплі малі.
Не хтів бо Редактора вбити Читач,
Та жаль йому й «Днів». Отож мовить: «Пробач!

Готові до бою завжди твої «Дні» —
І грізні нахвалки, й обмови брудні
Вони побороти на страх ворогам,
Що, зрештою, знаєш ти добре і сам.
Але якщо йде про фізичне буття, —
Загинеш від «Днів» ти, й нема вороття!
Хто раз в рідну пресу колись десь устряв,
Життя свого певно літ десять утяв.
Тож мислю я так, що покинути «Дні»
Тобі не судилось. Хіба лиш у сні
Ти можеш про інший ще мріяти фях.
Ніщо вже не світить тобі. І Аллах
Напевно завзявся тебе покарати,
Бо всі мали б пильно Коран лиш читати!»
Редактор прокинувся. Північ була,
А вулиця людом святковим гула.
«Ага! Це ж стрічають тепер Новий Рік,
А я . . . Постривай — де ж Читач? Невже втік?!»
І чує — озвався Читач в даліні:
— Тримайся, козаче, давай «Нові Дні»!
Ми знаємо: крахом ти нас лиш лякав —
Насправді ж — на «квасах» незле заробляв!

Детройт, ОСПА, 1957

НЕ ХОЧУ БУТИ ПІСЛЯПЛАТНИК

Був гарний день, чудова мить,
Коли на пошту зацлатить
За свій часопис я пішов —
І спокій в душу враз прийшов.
Тепер внесу ще й передплату —
Не хочу бути «післяплатник»!

Раніш, повірте, щось давно
Мене скребло вноутрі. Було —
Питає жінка і сусід:
«Ти схуд неначе і поблід —
Хворобу, клопіт якийсь маєш,
Що так погано виглядаєш?»

Аж тут синок, малий хитрун:
«Бо він боржник! — ураз гукнув:
— Он за газету винен з рік!»
Ось так у вічі сип прорік.
Ну, знаєте, було вже годі —
Хіба ж найгірший я в народі?!

Тепер, сплативши, радість маю —
Синок, дружина обіймають,
Ласкаво дивиться сусід.
Кума також вже не бокує,
Любенько, стріцувшись, воркує:
— Іване! — каже, — зацлатив?
Отак давно б ти був зробив!

Нью-Йорк, ОСІА, 1961

ЖЕНИХАННЯ

1967

(Зовсім модерне)

Гарна дівчина Уляна: брови, оченята . . .
Я не раз їй про кохання говорив завзято.
Та щодалі — щось нерадо Уля поглядає, —
А це вчора — просто з мосту ось так заявляє:
— Не кажи, мій друже: «Люблю тебе дуже, —
Забезпеч мене достатком — інше все байдуже.
Цих палких освідчень досить чула я від тебе, —
Тож солодких, ніжних слів — годі вже, не треба!
Я в романах прочитаю про любов та квіти.
А чи вмієш ти подбати про родину, діти?!

Галя каже: — Друже, щось пудний ти дуже!
Хочеш сватати мене, а серцем байдужий:
Ні обіймів, поцілунків, ніжних слів кохання
Не почула я від тебе: що за женихання!
Про хатину та родину — певно, мусиш дбати, —
Та насамперед з любови треба почипати!

Ой, скажіть же, люди, що маю робити?
Бо не хочу в світі самотою жити!

Гей, піду я до Оленки. Зустріну на ганку,
Обійму гарненько й тут же — в руки книжку з **банку!**
І скажу їй урочисто: «Люблю, знемагаю . . .
Але й грошей до кохання — тисяч десять маю!

Якщо й цим я не потраплю дівчину здобути, —
То зголошуся негайно космонавтом бути.
Полечу тоді на Місяць, на інші плапети —
І звідтіль на кандидаток — бухну я ракету!

Лос Анджелес, ОСПА, 1962

ВІРШ КОНКРЕТНИЙ, МАЙЖЕ НЕДИСКРЕТНИЙ

Мабуть, всім відомо в світі,
Що в Чикаго, місті вітру,
Не буває безробіття ---
І в Чикаго звідусюди
Прибувають наші люди:
Чоловіки і жінки,
І дівчата, й парубки.

Так прибув сюди поет,
Кинувши писать сонет, —
Щоб знайти реалістичний
«Джаб ¹⁾ з долярами» фабричний.

А в Чикаго, славнім місті,
Є вже й папи ²⁾ українські:
Отож праця в них фабрична —
Певна річ — патріотична!

Йде поет (адресу має!)
Вздовж по вулиці Полайна
І знаходить симпатичний
Той будиночок фабричний:
Симпатичні в ньому боси ³⁾
Навіть мову нашу знають,
«Тейкет ізі!» ⁴⁾ — добавляють.

Тут поет став працювати:
Щось носити, пакувати,

1) Англ. job — зайняття, робота.

2) Англ. shop — крамниця, майстерня, також підприємство.

3) Англ. boss — господар, підприємець.

4) Англ. take it easy! — дослівно: «бери це легко!»

А в перерві вже зустрінув
Цвіт-дівчину з України.
Зустріч — факт реалістичний! —
Вірш зродила вже ліричний:

«Тут працюють білі й чорні,
І підкопані й моторні
(Про мужчин це річ. Бо пані —
Як звичайно, всі тут файні).

Крім заміжних, є й дівчата
(Хоч нелегко це вгадати).
Серед них є Люба красна,
Мов та зіронька прекрасна —
Гарна доня України,
Що зросла вже на чужині.

Часом мило усміхнеться,
Часом сум в очах снується, —
Бо нема тут батька, неньки,
Не з'явився друг вірненький.

Усміхнулась Люба мило, —
І навколо заєніло!
Сум в очах її снується, —
Нам і праця не ведеться!

Не печаль очей, дівчино,
Твоє щастя ще прилине:
І в сумне твоє віконце
Ще загляне промінь сонця!

Чикаго, ОСПА, 1964

51

71

61

71

71

71

71

71

71

71

ЗМІСТ

1. На увагу читачам	5
2. Співаймо сьогодні	9
3. Київським поетам молодим	11
4. Ой там, ген за далями	12
5. Заспівай мені, заграй	14
6. Багато літ минуло	15
7. Лист на Батьківщину сестрам	16
8. Я сьогодні, мабуть, хворий	17
9. Майові рефлексії	18
10. Різдво на чужині	20
11. Богданова слава	23
12. Пам'яті лицарів Базару	25
13. Збудилась у зриві	27
14. Ми з України	28
15. І кобза, і пісня один несли стяг	30
16. Кобзарський спів	32
17. Софійські дзвони	33
18. Пам'яті крутянців	34
19. Пам'яті п'ятисот	36
20. Похід волі не спинить!	38
21. Пам'яті Симона Петлюри	39
22. Я трьох синів кохав, пестив	40
24. Юнацький світ	43
25. Храм-Пантеон	44
26. За волю братів	46
27. Остання пісня Мазепи	48
28. Сини Альказара	51
29. Чорнява й білява	57
30. Пісня про киянку	58
31. Як співають пісень?..	59
32. Я люблю ці чорні очі	60
33. Понад Райном мури давні	62
34. В очах твоїх . . .	65
35. Я хотів би вороного . . .	66
36. Рулади двох весен	69

37. Була весна — пора кохання	70
38. Прийшла весна	71
39. Лист Галі — Відповідь Василька	72
40. Ваш лист	74
41. Дух тьми у жіпці	75
42. В одній — усім красуням	77
43. Я не казатиму	78
44. Дівоче щастя	79
45. Забуто ніжне милування	80
46. Глянь, подивись	81
47. О, скільки днів	82
48. Моя пісня	83
49. Ти не кажи	87
50. Здрібніли всі ми	88
51. Бувають зустрічі знаменні	90
52. Скінчилася дружба	91
53. Не журись, дівчино!	92
54. Трудно: Я втратив друга . . .	93
55. Осінне	95
56. За місто я в поле піду	96
57. Етап	97
58. Я дитирамбів не співець	98
59. Принципу не віддам!	99
60. Микола Понеділок і читає	100
61. Пісня янгола	101
62. Великодне	102
63. Великдень	103
64. Гей, мінлива душа	107
65. Мрії модерних грацій	109
66. Нема кого любить	111
67. Чи є очі крапці зір?..	112
68. Там, де в саду вишня	114
69. Хіба не жаль?	116
70. Дівчино любая, прощай!	117
71. Бувають хвилини	118
72. Незпосна Ви	119

73. Метала смішно оченята	120
74. Сяйне місто у долині	121
75. Новітній «миролюбець»	123
76. Бльокада	126
77. Мінорна пісня Генсека	128
78. Невтраліст -- телячий хвіст	130
79. Баляда Нових Днів	132
80. Не хочу бути післяплатник	134
81. Женихання	135
82. Вірш конкретний, майже недискретний	136

ЦІНА \$1.75